

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Освітньо-професійна програма
«Економіка»
Спеціальність 051
«Економіка»
Група БЕП-32

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеню першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

на тему: *«Діагностика фінансово-економічного стану АТ «Житомирський
маслозавод»»*

Проектний матеріал складається з пояснювальної записки на 92 сторінках та ілюстративного матеріалу

Студент _____ Манзарук В.Ю.

Керівник _____ проф. Кулаковська Т.А.

До захисту допущений

Завідувач кафедри _____ Хачатрян О.М.

Завідуючий відділенням _____ Воронкова Ю.В.

Захист « ____ » _____ 20 ____ р.   Протокол ДКК № _____

Оцінка ДКК _____

Секретар ДКК _____

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОДЕСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Відділення економічне
Кафедра Економіки
Освітньо-професійна програма «Економіка»
Спеціальність 051 «Економіка»
Форма навчання денна

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Заст. дир. з НВР Беркань І.В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу бакалавра
здобувачці
МАНЗАРУК ВІКТОЇ ЮРІЇВНИ

Тема кваліфікаційної роботи: *«Діагностика фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод»»*,

1. Затверджена наказом по коледжу № 235-А2-ОД від «17» __10__ 2022 р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи «10» __06__ 2022 р.
3. **Вихідні дані до роботи:** наукові праці вітчизняних та закордонних вчених на дану тему, фінансова звітність підприємства за 2020-2021 рр., інтернет ресурси.
4. **Зміст роботи** (перелік питань, що підлягають розгляду): Розділ 1. Науково-теоретичні засади діагностики фінансово-економічного стану підприємства; розділ 2. Діагностика фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод» та ринкового потенціалу молочної галузі України; Розділ 3. Проєкт заходів з підвищення ефективності використання позикового капіталу на АТ «Житомирський маслозавод»
5. **Перелік графічного матеріалу:** Таблиця 1. Основні показники оцінки фінансового стану та економічного стану підприємства; Таблиця 2. Баланс молока та молочних продуктів в Україні у 2000-2020 роки; Рис. 1. Об'єм виробництва молокопродуктів 2017-2021 р.; Таблиця 3. Виробництво основних видів молокопродуктів у 2017-2021 рр, тис. т; Таблиця 4. Показники оборотності

оборотних коштів; Таблиця 5. Коефіцієнти рентабельності; Таблиця 6. Значення коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства; Таблиця 7. Аналіз ліквідності балансу; Таблиця 8. Значення коефіцієнтів ліквідності; Таблиця 9. Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» за 2021-2022 роки; Таблиця 10. Матриця SWOT; Таблиця 11. Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію товару та розрахунок повної собівартості за проектом; Таблиця 12. Розрахунок показників економічної ефективності проекту з виробництва нового продукту; Таблиця 13. Основні техніко-економічні показники виробничо- господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» до й після впровадження заходу

6. Дата видачі завдання – «__» _____ 2023 р.

Керівник _____ проф. Кулаковська Т.А.

Завдання прийняла до виконання _____ Манзарук В.Ю.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Збір, аналіз та систематизація інформації за темою кваліфікаційної роботи	01.04.-15.04
2.	Підготовка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи	15.04- 01.05
3.	Збір та обробка інформації щодо стану молокопереробної галузі України	01.05-15.05
4	Аналіз внутрішнього стану АТ «Житомирський маслозавод»	15.05-20.05
5.	Визначення шляхів підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності на АТ «Житомирський маслозавод»	20.05-28.05
6.	Розробка пропозицій з підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності на підприємстві	28.05-06.06
8.	Оформлення кваліфікаційної роботи	06.06.-09.06

Здобувачка _____ Манзарук В.Ю.
(підпис)

Керівник роботи _____ проф. Кулаковська Т.А.
(підпис)

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра

КРБ містить 92 сторінок, 44 таблиці, 2 рисунки, список використаних джерел з 14 найменувань, 9 додатків.

Метою виконання роботи є проведення аналізу та оцінки фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод» та розробка практичних пропозицій з його покращення.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступають процеси діагностування фінансово-господарської діяльності підприємств.

Предметом дослідження є фінансово-економічний стан АТ «Житомирський маслозавод».

Завданнями роботи передбачено дослідження науково-теоретичних основ діагностики фінансово-економічного стану підприємств; аналіз методичних підходів до оцінки фінансово-економічного стану підприємств; діагностику фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод»; оцінку ефективність використання фінансових ресурсів АТ «Житомирський маслозавод»; розробка пропозиції з підвищення ефективності показників фінансово-економічного стану підприємства; розрахунок ефективність заходів з підвищення ефективності діяльності підприємства.

За результатами виконаної роботи сформульовані висновки щодо шляхів підвищення покращення фінансово-економічного стану АТ «Житомирський маслозавод».

Одержані результати можуть бути використані на підприємствах молокопереробної промисловості України.

Рік виконання роботи 2023

Рік захисту роботи 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутнісна характеристика діагностики фінансово-економічного стану підприємства	9
1.2. Мета, завдання та методи проведення діагностики фінансово-економічного стану підприємства	12
1.3. Аналіз фінансового стану підприємства	20
ВИСНОВКИ за Розділом 1	25
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ АТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» ТА РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	27
2.1. Характеристика та діагностика стану молочної галузі України	27
2.2. Техніко-економічна характеристика АТ «Житомирський маслозавод»	34
2.3. Діагностика фінансово-господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод»	38
2.3.1. Аналіз обсягу виробництва й реалізації продукції	38
2.3.2. Аналіз динаміки, структури і ефективності використання основних засобів	42
2.3.3. Аналіз динаміки, структури та ефективності використання оборотних активів	46
2.3.4. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання	48
2.3.5. Аналіз собівартості продукції та витрат на виробництво	51
2.3.6. Аналіз рівня та динаміки фінансових результатів	53

					БЕП32.22.000.КРБ		
Изм.	Лист	№ докум.	Підпись	Дата			
Разраб.		Манзарук В.Ю.			Лит.	Лист	Листов
Провер.		Кулаковська Т.А.			5		90
Н. Контр.					<i>Діагностика фінансово-економічного стану ПрАТ «Житомирський маслозавод»</i>		
Утверд.							

- провести діагностику фінансово-економічного стану ПрАТ «Житомирський маслозавод»;
- оцінити ефективність використання фінансових ресурсів ПрАТ «Житомирський маслозавод»;
- розробити пропозиції з підвищення ефективності показників фінансово-економічного стану підприємства;
- розрахувати ефективність заходів з підвищення ефективності діяльності підприємства.

Методи дослідження: абсолютних і порівняльних переваг, аналітичні, індукції та дедукції, аналізу та синтезу, факторний аналіз.

Інформаційної базою дослідження є статистична інформація Державного комітету статистики України, дані Міністерства аграрної політики України, статистична і фінансова звітність підприємств за 2 роки, матеріали досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених, опубліковані у періодичних виданнях та розміщені у мережі Інтернет.

					БЕП32.15.000.КРБ	8
		№ доквм.	По			

економічної діяльності значно зростає роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їхньої ліквідності, платоспроможності і фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності. Особливого значення набуває своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств за виникнення різноманітних форм власності, оскільки жодний власник не повинен нехтувати потенційними можливостями збільшення прибутку (доходу) фірми, які можна виявити тільки на підставі своєчасного й об'єктивного аналізу фінансового стану підприємств.

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів [1].

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Передусім на фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперервний випуск і реалізація високоякісної продукції. Як правило, чим вищі показники обсягу виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг і нижча їх собівартість, тим вища прибутковість підприємства. Неритмічність виробничих процесів, погіршення якості продукції, труднощі з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунки підприємства, в результаті чого погіршується його платоспроможність. Існує і зворотний зв'язок, брак коштів може призвести до перебоїв у забезпеченні матеріальними ресурсами, а отже й у виробничому процесі.

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства [2]. Саме цим зумовлюється

						БЕП32.15.000.КРБ	10
		№ доквм.	По				

необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Тому можна вважати, що основна задача аналізу фінансового стану – це показати стан підприємства для внутрішніх та зовнішніх споживачів, кількість яких при розвитку ринкових відносин значно зростає.

Основним напрямом економічного зростання результуючих показників роботи підприємства є стимулювання сталого розвитку та збільшення показників за рахунок ефективності роботи [3]. Проте оцінка ефективності впровадження процесів розвитку для підприємства вимагає проведення адекватної діагностики його економічного стану. Результати вивчення поточного та ретроспективного стану процесу чи об'єкта, наведені у науковій літературі з економічних досліджень, позначаються терміном «аналіз». Проте правильніше при вивченні стійкості процесів застосовувати термін «діагностика».

Поняття «діагностика» (грец. *diagnostikos*) означає розпізнання та позначення проблем. Діагностика економічного стану дає можливість встановити порушення нормального перебігу процесів організації, що вивчаються, або відхилення характеристик описуваного об'єкта від їх допустимих значень [7, 9].

Аналіз показників економічного стану компанії дає можливість досліджувати фактори та їх формування у взаємозв'язку та взаємозалежності між собою [6]. Отримувана на основі аналізу інформація дає можливість встановити тенденції та провести обґрунтування прогнозу динаміки сталого розвитку організації та її підсистем.

Для досягнення основної мети діагностики економічного стану підприємства виконуються такі завдання [4]:

- 1) визначення чинників, які впливають економічний стан фірми;
- 2) виявлення динаміки показників економічного стану підприємства;
- 3) оцінка динаміки якісних та кількісних показників економічного стану підприємства;

		№ доквм.	По		БЕП32.15.000.КРБ	11

4) визначення економічного становища підприємства у певний час;

5) виявлення тенденцій зміни економічного стану підприємства.

Діагностика економічної діяльності підприємства має основні характеристики або принципи, до яких можна віднести [5]:

- достовірне відображення реального стану підприємства;
- опис конкретних цілей;
- наукове обґрунтування конкретного стану;
- відображення взаємозв'язку коїться з іншими видами аналізу;
- комплексність;
- системність;
- варіантність;
- відображення специфіки галузі та територіальної власності;
- наявність узгодженості окремих елементів.

1.2. Мета, завдання та методи проведення діагностики фінансово-економічного стану підприємства

Метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка його поточного стану, а також визначення того, за яких напрямків потрібно вести роботу з поліпшення цього стану. При цьому бажаним є такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи коштами, здатне шляхом ефективного їхнього використання забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, а також витрати з його розширення і відновлення.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами. Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Це уможливить критичну оцінку фінансових результатів діяльності

					БЕП32.15.000.КРБ	12
		№ доквм.	По			

склалася на практиці, на фінансовий та управлінський облік. Обидва види аналізу взаємозв'язані, мають спільну інформаційну базу.

Особливостями зовнішнього фінансового аналізу є:

- орієнтація аналізу на публічну, зовнішню звітність підприємства;
- множинність об'єктів-користувачів;
- різноманітність цілей і інтересів суб'єктів аналізу;
- максимальна відкритість результатів аналізу для користувачів.

Основним змістом зовнішнього фінансового аналізу, який здійснюється партнерами підприємства, контролюючими органами на основі даних публічної фінансової звітності, є:

- аналіз абсолютних показників прибутку;
- аналіз показників рентабельності;
- аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стабільності підприємства, його платоспроможності та ліквідності балансу;
- аналіз ефективності використання залученого капіталу;
- економічна діагностика фінансового стану підприємства.

На відміну від внутрішнього, відповідні складові зовнішнього аналізу більш формалізовані та менш деталізовані. Різниця у змісті зовнішнього і внутрішнього аналізу пов'язана з різницею інформаційного забезпечення і завдань, що їх вирішують обидва ці види аналізу.

Основним змістом внутрішнього (традиційного) аналізу фінансового стану підприємства є:

- аналіз майна (капіталу) підприємства;
- аналіз фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- оцінка ділової активності підприємства;
- аналіз динаміки прибутку та рентабельності підприємства і факторів, що на них впливають;
- аналіз кредитоспроможності підприємства;

					БЕП32.15.000.КРБ	14
		№ доквм.	По			

- оцінка використання майна та вкладеного капіталу;
- аналіз власних фінансових ресурсів;
- аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- аналіз самоокупності підприємства.

Цей аналіз здійснюється аналітиками підприємства і ґрунтується на широкій інформаційній базі, включаючи й оперативні дані [4]. Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми й методи його здійснення. Можна назвати шість основних прийомів аналізу:

1. Горизонтальний (часовий) аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;

2. Вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури фінансових показників з оцінкою впливу різних факторів на кінцевий результат;

3. Трендовий аналіз – порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів (за допомогою тренду здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогностичний аналіз фінансового стану);

4. Аналіз відносних показників (коефіцієнтів) – розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників;

5. Порівняльний аналіз – внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної фірми порівняно з показниками конкурентів або із середньо галузевими та середніми показниками.

6. Факторний аналіз – визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз

може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник.

У ринкових умовах напрямок діагностики економічного стану діяльності підприємства стрімко розвивається, оскільки на українських підприємствах існує безліч проблем, що вимагають виявлення, аналізу та рішення [7].

Багато авторів [4, 5] ототожнюють оцінку економічного стану з оцінкою фінансового становища. Інші вважають, що оцінка економічного стану поняття ширше, ніж фінансовий стан. Хоча всі автори сходяться на тому, що це становище об'єкта у певному стані економічних показників.

Слід зазначити, що з визначенні сутності цього поняття потрібно враховувати параметри, що дають можливість розмежувати економічний та фінансовий стан. Такими параметрами є сутнісна характеристика категорій «фінансова діяльність» та «економічна діяльність». В рамках поняття «економічна діяльність» розглядаються всі показники діяльності роботи підприємства, а критерієм ефективності роботи служить дотримання «золотого правила економіки»: темп зростання прибутку повинен бути вищим за темпи зростання обсягів продажу, а виручка повинна перевищувати темпи зростання майна [7, 9]. Фінансова діяльність підприємства спрямована на реалізацію заходів щодо організації фінансового забезпечення та характеризується оцінкою фінансового стану [2, 8].

Оцінка економічного та фінансового стану організації має ще низку відмінностей, пов'язаних з метою проведення відповідної оцінки, застосовуваними джерелами інформації, суб'єктами аналізу та показниками, що розраховуються. Таким чином, можна визначити «економічний стан підприємства» як явище, що характеризується сукупністю значень економічних показників, що сформувалися в процесі господарської роботи підприємства в умовах, що склалися в певний час [4, 6]. Під умовами, що склалися, можна розуміти об'єктивні фактори внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, що впливають на значення економічних показників при повторних спостереженнях.

					БЕП32.15.000.КРБ	16
		№ доквм.	По			

Оцінка економічного стану підприємства – це процес діагностики певної системи показників господарської роботи підприємства, що формуються внаслідок впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, з метою визначення економічного стану об'єкта дослідження на певний момент часу та віднесення об'єкта до певного класу стану [1, 6].

Основними способами діагностики економічної діяльності компанії, що застосовуються найчастіше є:

– аналіз структури керуючої системи, управлінських процесів (функціонально-посадових інструкцій, положень про відділи та служби, схем документообігу, схем розподілу відповідальності, робочих інструкцій, організаційних операцій та процедур, робочих місць в апараті управління, технології процесів управління конкретною виробничою ланкою в цілому та окремих технологічних циклів управління, трудових процесів);

– аналіз виробничої структури економічної системи (включаючи виробничі процеси, системи поділу та кооперації праці персоналу з реалізації окремих виробничих процесів, а також ведення всієї господарської діяльності підприємства);

– аналіз управління виробництвом, при якому застосовуються різні технічні засоби для збирання, переробки, зберігання та передачі інформації, щоб оперативно приймати рішення, враховувати та контролювати хід процесу виробництва [3, 6].

Важливими елементами діагностики економічного стану підприємства є угруповання, структурування та класифікація окремих елементів аналізованої системи, вивчення якісних та кількісних характеристик, визначення показників та оцінка ефективності економічної діяльності підприємства.

Характерні показники, що використовуються для оцінки фінансового та економічного стану підприємства, наведені в таблиці 1.

Основні показники оцінки фінансового стану та економічного стану підприємства

Показники фінансового стану	Показники економічного стану
<i>Показники ліквідності та платоспроможності</i>	<i>Узагальнюючі показники</i>
Коефіцієнт абсолютної ліквідності Коефіцієнт швидкої ліквідності Коефіцієнт поточної ліквідності Ліквідність при мобілізації коштів Коефіцієнт загальної платоспроможності Коефіцієнт поточної платоспроможності	Випуск продукції на одиницю витрат Рентабельність виробництва продукції Прибуток на одиницю продукції Витрати на 1 грн виробленої продукції Рентабельність продукції
<i>Показники фінансової сталості</i>	<i>Показники ефективності використання персоналу</i>
Коефіцієнт автономії Коефіцієнт залежності Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власним капіталом Коефіцієнт маневреності Коефіцієнт фінансової сталості	Темп зростання продуктивності праці Абсолютне та відносне вивільнення робочої сили Частка приросту продукції за рахунок зростання продуктивності праці Коефіцієнт використання корисного фонду робочого часу Трудоємкість одиниці продукції Зарплатоємкість одиниці продукції
<i>Показники ділової активності</i>	<i>Показники ефективності використання матеріально-технічних засобів</i>
Швидкість оборотності активів Тривалість одного обороту активів Швидкість оборотності оборотних активів Тривалість одного обороту оборотних активів Швидкість оборотності запасів Тривалість одного обороту запасів Швидкість оборотності дебіторської заборгованості Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості Швидкість оборотності кредиторської заборгованості Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	Фондовіддача Фондоємкість Фондоозброєність Рентабельність основних засобів Коефіцієнт завантаження обладнання Матеріаловіддача Матеріалоємність Коефіцієнт використання сировини та матеріалів Рентабельність матеріальних витрат
<i>Показники рентабельності</i>	<i>Показники ефективності використання фінансових засобів</i>
Рентабельність активів Рентабельність оборотних активів Рентабельність запасів Рентабельність позаоборотних активів	Оборотність оборотних активів Час обернення оборотних активів Відносне вивільнення оборотних активів Термін окупності та вкладень

Показники фінансового стану	Показники економічного стану
Рентабельність власного капіталу	Питомі капітальні витрати
Рентабельність продукції	Приріст потужності
Рентабельність продажів	Рентабельність капітальних вкладень

В рамках фінансового аналізу більшою мірою здійснюється оцінка наявності фінансових ресурсів та активів підприємства, а також їх співвідношення. Діагностика економічного стану передбачає більш глибокий аналіз діяльності підприємства, а саме забезпеченість підприємства ресурсами у необхідному та достатньому обсязі, ефективність використання ресурсів, а також вплив їх на результуючі показники роботи.

Багато фінансистів відзначають [5, 8], що стійке становище підприємства на ринку, в першу чергу, залежить від наявності фінансових ресурсів та напрямів їх використання. Більше того, фінансова стійкість дозволяє йому об'єктивно оцінювати стратегію та тактику управління і тому може виступати як основна умова забезпечення стійкості підприємства. Рівень економічної ефективності промисловості залежить від різноманіття взаємозалежних чинників. Для кожної галузі промисловості внаслідок її техніко-економічних особливостей характерні специфічні чинники ефективності [7].

Таким чином, виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що категорія «економічний стан» ширша і полягає у визначенні більшої кількості показників, ніж «фінансовий стан». Дане поняття містить весь комплекс умов, що надають істотний вплив на діяльність підприємства. До цього комплексу входять організаційно-управлінські, матеріально-технічні, економічні, фінансові, соціальні, ринково-кон'юнктурні, господарсько-правові фактори.

При такому підході фінансовий аналіз може використовуватися:

- як інструмент обґрунтування короткострокових і довгострокових економічних рішень, доцільності інвестицій;
- як засіб оцінки майстерності і якості управління;
- як спосіб прогнозування майбутніх фінансових результатів.

Фінансове прогнозування дозволяє в значній мірі поліпшити управління підприємством за рахунок забезпечення координації усіх факторів виробництва і реалізації, взаємозв'язки діяльності всіх підрозділів, і розподілу відповідальності.

1.3. Аналіз фінансового стану підприємства

Джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства – форма №1 «Баланс».

Першим етапом є аналіз структури й динаміки балансу. Аналіз структури статей балансу й динаміки змін проводять за допомогою складання ущільненого порівняльного аналітичного балансу. Такий баланс можна одержати з вихідного шляхом ущільнення окремих статей і доповнення його показниками структури. Спосіб групування статей у порівняльному аналітичному балансі обирається індивідуально, залежно від значущості тієї або іншої статті для конкретного підприємства.

Для аналізу структури капіталу підприємства статті балансу групують за розділами.

У процесі аналізу визначають абсолютні відхилення розміру валюти балансу і його статей, а також темпи росту. Після цього порівнюють динаміку зміни валюти балансу з динамікою зміни обсягів виробництва й реалізації продукції, прибутку. Більш швидкі темпи росту обсягів виробництва, реалізації продукції й прибутку в порівнянні з темпами росту валюти балансу свідчать про поліпшення використання коштів на даному підприємстві.

Роблять висновок про зміни, що відбулися в структурі балансу. Зіставляючи структурні зміни в активі й пасиві, роблять висновки про те, з яких джерел найчастіше здійснювалося залучення нових коштів, і в які активи ці кошти найчастіше вкладалися.

На другому етапі проводять аналіз складу й структури майна підприємства.

Відомості про вкладення капіталу підприємства в конкретне майно, матеріальні цінності й т. ін. містяться в активі балансу. Роблять висновок про зміну

					БЕП32.15.000.КРБ	20
		№ доквм.	По			

загальної величини майна підприємства (підсумок активу балансу). Аналізують структуру майна й зміни, що відбулися в структурі.

Відомості про джерела походження коштів, спрямованих на формування майна підприємства, наведені в пасиві балансу.

Роблять висновки про те, які кошти (власні або позикові) є основним джерелом формування активів підприємства. Аналізують зміни, які відбулися в структурі пасиву.

На третьому етапі оцінюють фінансову стійкість підприємства.

Фінансова стабільність – це такий стан фінансових ресурсів, їхнього розподілу й використання, що забезпечує діяльність підприємства на основі збільшення прибутку, платоспроможність і кредитоспроможність підприємства в умовах припустимого рівня ризику.

Оцінка фінансової стабільності проводиться за допомогою таких показників:

Коефіцієнт фінансової автономії (незалежності) – характеризує частку власних коштів у загальній сумі коштів.

$$K_{\text{АВТ}} = \text{стр. 1495} / \text{стр. 1900} \quad (1.1)$$

Чим вище значення коефіцієнта, тим фінансово стійкіше, стабільніше й більш незалежне від зовнішніх кредиторів підприємство. Критичне значення коефіцієнта автономії – 0,5.

Коефіцієнт фінансового ризику – показує співвідношення залучених коштів і власного капіталу.

$$K_{\text{Ф.Р.}} = (\text{стр. 1595} + \text{стр. 1695} + \text{стр. 1700}) / \text{стр. 1495} \quad (1.2)$$

Зростання показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, тобто про зниження фінансової

					БЕП32.15.000.КРБ	21
		№ доквм.	По			

стабільності. Оптимальне значення даного коефіцієнта $K_{ф.р.} \leq 0,5$. Критичне значення – 1.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу – показує, яка частина власного капіталу перебуває в обороті, а яка капіталізована. Коефіцієнт розраховується як відношення власного оборотного капіталу до власних джерел фінансування. Власні оборотні кошти це та частина власного капіталу підприємства, що є джерелом покриття поточних активів.

$$K_M = (\text{стр. 1495} - \text{стр. 1095}) / \text{стр. 1495} \quad (1.3)$$

Нормальною вважається ситуація, при якій коефіцієнт маневреності в динаміці незначно збільшується.

Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень. Логіка розрахунку показника заснована на припущенні, що довгострокові позики використовуються для фінансування й придбання основних фондів й інших капітальних вкладень.

$$K_{п.д.в.} = \text{стр. 1595} / \text{стр. 1095} \quad (1.4)$$

Збільшення коефіцієнта в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів.

На підставі показників, наведених у таблиці, зробити висновки про динаміку зміни показників фінансової стабільності підприємства й зіставити їх з нормативними показниками.

На четвертому етапі проводять аналіз фінансових коефіцієнтів ліквідності. Ліквідність балансу визначається як ступінь покриття зобов'язань організації її активами, строк перетворення яких у гроші відповідає строку погашення зобов'язань. Аналіз ліквідності балансу полягає в порівнянні коштів активу, згрупованих за ступенем їхньої ліквідності й розташованих у порядку убунання

					БЕП32.15.000.КРБ	22
		№ доквм.	По			

ліквідності, із зобов'язаннями пасиву, згрупованими по строках їхнього погашення й розташованими в порядку зростання таких строків.

Залежно від ступеня ліквідності активи підприємства розділяють на такі групи:

A1. Найбільш ліквідні активи

$$A1 = \text{стр.1160} + \text{стр.1165} \quad (1.5)$$

A2. Швидко реалізовані активи

$$A2 = \text{стр.1103} + \text{стр.1104} + \text{стр.1120} + \text{стр.1125} + \text{стр.1130} + \text{стр.1135} + \text{стр.1140} + \text{стр.1145} + \text{стр.1155} + \text{стр.1200} \quad (1.6)$$

A3. Повільно реалізовані активи

$$A3 = \text{стр.1101} + \text{стр.1102} + \text{стр.1110} + \text{стр.1170} + \text{стр.1190} \quad (1.7)$$

A4. Важко реалізовані активи

$$A4 = \text{стр.1095} \quad (1.8)$$

Пасиви балансу групуються відповідно до передбачуваних строків їхньої оплати:

П1. Найбільш термінові зобов'язання

$$П1 = \text{стр.1615} \quad (1.9)$$

П2. Короткострокові пасиви

$$П2 = \text{стр.1695} - \text{стр.1615} + \text{стр.1700} \quad (1.10)$$

П3. Довгострокові пасиви

$$П3 = \text{стр.1595} \quad (1.11)$$

П4. Постійні (стійкі) пасиви

$$П4 = \text{стр.1495} \quad (1.12)$$

					БЕП32.15.000.КРБ	23
		№ доквм.	По			

Для визначення ліквідності балансу необхідно зіставити підсумки наведених груп активу й пасиву.

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо дотримуються такі нерівності:

$$A1 \geq П1$$

$$A2 \geq П2$$

$$A3 \geq П3$$

$$A4 \leq П4$$

Якщо одна або кілька нерівностей мають протилежний знак від зафіксованого в оптимальному варіанті, це означає, що ліквідність балансу в більшому або меншому ступені відрізняється від абсолютної ліквідності.

Більш детальний аналіз проводять за допомогою фінансових коефіцієнтів:

Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності – показує, в якому ступені наявні оборотні активи достатні для задоволення поточних зобов'язань.

$$K_{ЗАГ} = (A1 + A2 + A3) / (П1 + П2) \quad (1.13)$$

Значення коефіцієнта повинно перебувати в межах від 1 до 2.

Коефіцієнт проміжної (термінової) ліквідності – при його розрахунку не враховуються повільно реалізовані активи.

$$K_{ПРОМ} = (A1 + A2) / (П1 + П2) \quad (1.14)$$

Значення коефіцієнта повинно перебувати в межах від 0,7 до 0,8.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності – при його розрахунку враховується тільки перша група активів.

$$K_{АБС} = A1 / (П1 + П2) \quad (1.15)$$

Значення коефіцієнта повинно перебувати в межах від 0,2 до 0,35.

					БЕП32.15.000.КРБ	24
		№ доквм.	По			

На підставі показників, наведених у таблиці, роблять висновки про динаміку зміни показників ліквідності й зіставляють їх з нормативними показниками.

ВИСНОВКИ за Розділом 1

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Щоб забезпечити стійкість підприємства в сучасних умовах управлінському персоналу необхідно перш за все вміти реально оцінювати фінансовий стан як свого так і існуючих потенційних конкурентів.

Фінансовий стан – це найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, вона визначає конкурентоспроможність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів у фінансовому та виробничому відношенні.

Фінансовий стан підприємства – це ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі

					БЕП32.15.000.КРБ	25
		№ доквм.	По			

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ АТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» ТА РИНКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

2.1. Характеристика та діагностика стану молочної галузі України

На сучасному етапі трансформації механізму господарювання, ефективність ринку молока і молочної продукції залежить від різних факторів, що мають мікро- та макроекономічний характер. До таких факторів відносяться, зокрема, зниження платоспроможного попиту населення, порушення еквівалентності у товарообміні між окремими ланками молочно-продуктового підкомплексу, зміни в міжгосподарських та міжгалузевих зв'язках суб'єктів молочно-продуктового підкомплексу.

Основні аспекти, які потребують уваги при розгляді функціонування ринку молока та молокопродуктів, включають наступні питання:

1. забезпечення сировиною, включаючи наявність потужностей для виробництва сировини, встановлення цін на продукцію, встановлення параметрів якості, формування стійких каналів постачання тощо;
2. наявність і використання потужностей для переробки сировини;
3. обсяг виробництва продукції, її асортимент і розподіл між основними учасниками ринку;
4. встановлення пропорцій між виробництвом і споживанням молока та продуктів його переробки.

Ринок молока і молочних продуктів має комплексний характер, охоплюючи виробничі потужності сільськогосподарських підприємств, населення, переробні заводи та розподільчі мережі.

Молокопереробні підприємства є важливими учасниками на ринку молока та молочної продукції. Вони забезпечують переробку сировини у готову продукцію, готову для кінцевого споживання. За останні десятиліття структура цих

					БЕП32.15.000.КРБ	27
		№ доквм.	По			

Якість молока, що надходило від населення

Молоко	2020	2021
Вищого гатунку	453	140
Питома вага, %	0,3	0,1
I гатунку	104817	83323
Питома вага, %	75,3	79,3
II гатунку	31866	20107
Питома вага, %	22,9	19,1
Негатункового	1973	1508
Питома вага, %	1,5	1,5

Джерело: [11]

За наданими даними про якість молока, що надходило від підприємств і населення за роки 2020 і 2021 років, можна зробити наступні висновки для аналізу стану молочної галузі:

Загальна кількість молока вищого гатунку, яке надходило від підприємств, зменшилась з 225813 тис. в 2020 році до 216459 тис. в 2021 році. Питома вага цього молока також знизилась з 37,2% до 34,8%. Це може свідчити про певну проблему зі збереженням високої якості молока на підприємствах.

Кількість молока I гатунку від підприємств також зменшилась з 164432 тис. у 2020 році до 142365 тис. в 2021 році. Питома вага знизилась з 27,1% до 22,9%. Це може свідчити про зниження загальної якості молока в цій категорії.

Кількість молока II гатунку від підприємств була дуже незначною і майже не змінювалась з 1766 тис. в 2020 році до 5064 тис. в 2021 році. Питома вага цього молока також зросла з 0,3% до 0,9%. Це може вказувати на певне покращення якості молока II гатунку, але його значення все ще дуже мале.

Щодо молока, що надходило від населення, можна помітити збільшення кількості молока вищого гатунку з 453 тонн у 2020 році до 140 тонн у 2021 році. Питома вага вищого гатунку також знизилась з 0,3% до 0,1%. Однак, цей показник все ще залишається незначним.

		№ доквм.	По				
						БЕП32.15.000.КРБ	
							30

Молоко І гатунку, що надходило від населення, зменшилося з 104817 тис. у 2020 році до 83323 тис. у 2021 році. Питома вага цього молока також знизилась з 75,3% до 79,3%. Це може вказувати на зниження загальної якості молока І гатунку від населення.

Кількість молока ІІ гатунку від населення також зменшилась з 31866 тис. у 2020 році до 20107 тис. у 2021 році. Питома вага цього молока знизилась з 22,9% до 19,1%. Це може свідчити про загальне зменшення якості молока ІІ гатунку.

Кількість негатурного молока від підприємств і населення була дуже незначною і зазнала незначних змін протягом цих двох років.

З аналізу даних можна зробити висновок, що загальна якість молока в молочній галузі знижується, особливо в категоріях вищого гатунку і І гатунку. Це може бути зумовлено різними факторами, такими як недостатній контроль якості, неправильне харчування худоби, погіршення умов утримання тварин і вплив зовнішніх чинників.

Таблиця 2.4

Баланс молока та молочних продуктів в Україні у 2000-2020 роки

Показник	2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020
Виробництво	12658	13714	11249	10615	10281	10064	9663	9264
Зміна запасів	-394	27	-11	-41	33	74	-1	171
Імпорт	50	112	273	78	132	180	337	691
Усього ресурсів	13102	13799	11533	10734	10380	10170	10001	9784
Експорт	1100	1901	956	464	835	807	593	440
Витрачено на корм	2203	1270	1099	1097	1036	996	969	904
Втрати	10	3	8	15	13	12	11	10
Фонд споживання	9789	10625	9470	8995	8496	8355	8428	8430
на 1 особу, кг	199,1	225,6	206,4	209,9	200	197,7	200,5	201,9

За наданими даними про стан молочної галузі з 2000 по 2020 роки, можна зробити наступні висновки для аналізу:

		№ доквм.	По					

Виробництво молока в молочній галузі зазнало коливань протягом розглянутого періоду, зі зниженням з 2000 до 2010 року, а після цього спостерігається певне відновлення. Проте загальна тенденція виробництва за останні кілька років є зменшувальною, з 9264 тис. у 2020 році.

Зміна запасів молока також варіюється протягом років, але загалом показує позитивну тенденцію. Значення зміни запасів коливається від -394 тис. у 2000 році до 171 тис. у 2020 році.

Імпорт молока показує постійний ріст з 50 тис. у 2000 році до 691 тис. у 2020 році. Це може свідчити про збільшену залежність від імпорту в молочній галузі.

Усього ресурсів (виробництво + імпорт) також зменшується протягом останніх років, з 13102 тис. у 2000 році до 9784 тис. у 2020 році. Це може вказувати на складність утримання високого рівня виробництва і забезпечення потреб національного споживання.

Експорт молока також зменшується з 1100 тис. у 2000 році до 440 тис. у 2020 році. Це може свідчити про складнощі в конкурентній боротьбі на зовнішніх ринках.

Витрати на корми зменшуються протягом останніх років, з 2203 тис. у 2000 році до 904 тис. у 2020 році. Це може бути пов'язано зі зменшенням обсягів виробництва і попиту на корми. Загальний фонд споживання молока показує коливання, але загалом зменшується, з 9789 тис. у 2000 році до 8430 тис. у 2020 році. Проте на одну особу споживання молока зростало протягом років, з 199,1 кг у 2000 році до 201,9 кг у 2020 році.

В таблиці 2.5. представлено виробництво основних видів молокопродуктів у періоді з 2017 року по 2021 роки, а саме таких продуктів як - молоко, вершки, сири, кисломолочна продукція, тощо.

					БЕП32.15.000.КРБ	32
		№ доквм.	По			

Виробництво основних видів молокопродуктів у 2017-2021 рр, тис. т

Найменування продукції за НПП	2017	2018	2019	2020	2021
Молоко та вершки незгущені					
Молоко жирн, 1%-6% (не більше 2л)	478	497	474	491,3	458,4
Вершки незгущ, Жирн, 6%-21%(до 2л)	9,5	9,7	10,5	18,6	13
Вершки незгущ, Жирн, Від 21%(більше 2л)	47,9	48,6	51,3	45,8	38,9
Сири					
Сир свіжий неферментований	68,2	72,6	64,1	79,4	85,3
Сир інший (неплавлений)	94,3	97	86,1	81,7	70,1
в,т,ч,: Сир твердий	86,7	88,8	79	76,4	
Сир м'який	4,1	3,1	4,1	5,8	
Сир розсільний	3,5	5,1	3	3	
Сир плавлений (крім тертого або порошок)	27,1	28,6	29,5	30,7	28,1
Кисломолочна продукція					
Молоко і вершки коагульовані, йогурт, кефір, сметана та інші ферментовані продукти	272,2	274,5	279,9	308,5	299,9
в,т,ч,: Йогурт неароматизований	10,6	12,3	12,3	12,4	
Кефір	130,6	131,7	132,4	145,2	
Ряжанка	27,1	26,9	31,4	33,5	
Сметана	95,3	95,5	94,6	103,1	
Продукти для дит, Харч,	4,6	4,6	4,4	4	
Інші продукти кисломолочні	4	3,6	4,7	8,2	141
Йогурт рідкий ароматизований	116,3	125,9	135,8	138,6	
Маслянка	20,1	13	12,7	11	
Інші види молокопродуктів					
Молоко сухе знежирене, жирн,, до 1,5%, у пакуваннях понад 2,5 кг	47,6	38,1	34,5	35,7	29,4
Молоко сухе незбиране, жирн,, більше 1,5%, у пакуваннях понад 2,5 кг	11,8	12,9	17,8	10,9	12
Масло вершкове жирністю не більше 85%	108	105	91,6	85,6	71
Молоко та вершки згущені підсолоджені	47,6	38,1	34,5	36,5	32,7
Сироватка різна у твердих формах	61,3	69,6	59,6	58,6	46,9
Сироватка різна у рідкій формі	185,3	168,4	95	44,4	48,3
Казеїн та казеїнати	7,2	7,4	5,5	5,6	6,2
Продукти що складаються з натуральних складових молока,	8,6	7,6	12,8	5,5	

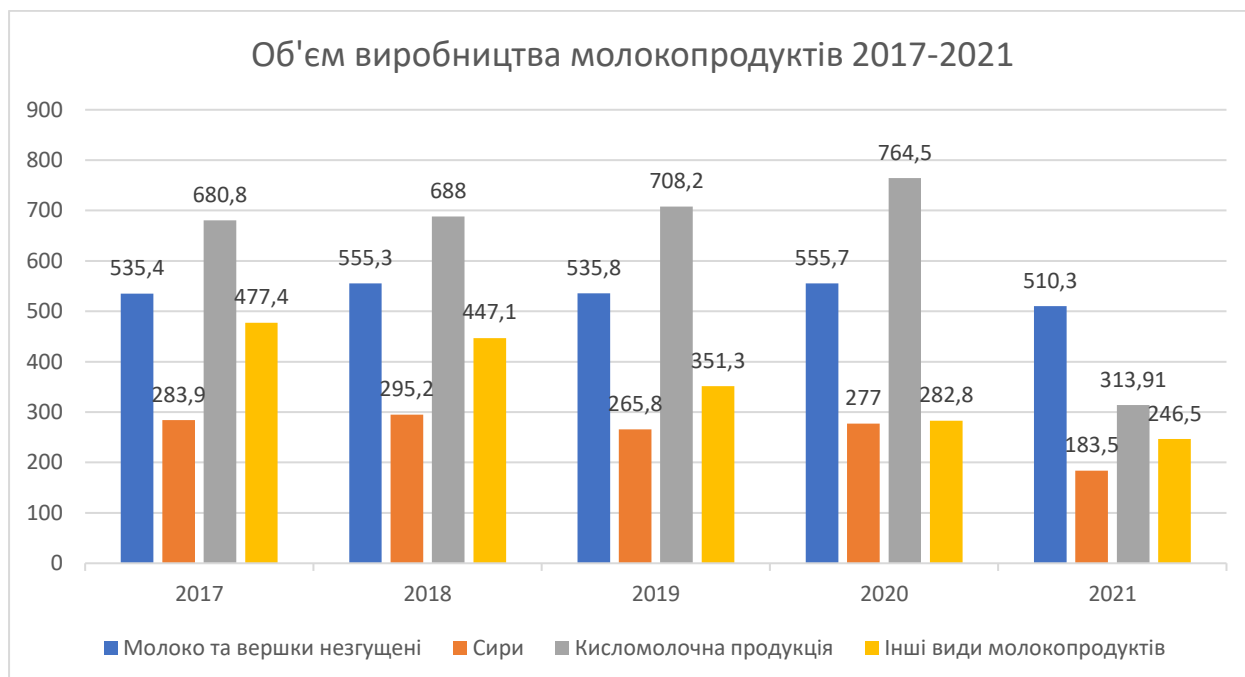

Рис. 2.1. Об'єм виробництва молокопродуктів 2017-2021 р.

Загалом, аналізуючи ці дані, можна зробити висновок, що молочна галузь зазнала змін і складнощів протягом розглянутого періоду. Зменшення виробництва, збільшення імпорту та зменшення споживання молока свідчать про потребу в розвитку стратегій для підтримки та покращення молочної галузі, таких як збільшення внутрішнього виробництва, покращення якості продукції, збільшення конкурентоспроможності на зовнішніх ринках та підвищення свідомості споживачів щодо важливості споживання молочних продуктів.

Таким чином, український ринок молока та молочних продуктів переживає складний період. Поточний етап розвитку характеризується зниженням обсягів виробництва та проблемами, пов'язаними з постачанням сировини та якістю продукції. Війна з росією створює додаткові виклики для цього ринку.

2.2 Техніко-економічна характеристика АТ «Житомирський маслозавод»

Повна назва юридичної особи: Публічне акціонерне товариство «Житомирський маслозавод».

Скорочено: АТ «Житомирський маслозавод»

Організаційно правова форма: акціонерне товариство

Статутний капітал Товариства становить 1 393 250 (Один мільйон триста дев'яносто три тисячі двісті п'ятдесят) гривень.

Галузь підприємства: харчова, молочна.

Види діяльності:

Основний:

– 10.52 Виробництво морозива

Інші:

– 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру

– 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами

– 47.29 Роздрібна торгівля іншими продуктами харчування в спеціалізованих магазинах

Місцезнаходження Товариства: 10002, Україна, м. Житомир, вул. Івана Гонти, 4.

На сьогоднішній день підприємство є найбільшим виробником морозива в Україні. Окрім морозива також виробляє пакетне молоко, молочні продукти та заморожені напівфабрикати. Технологія виробництва на підприємстві повністю автоматизована, це дозволяє виробляти високоякісну продукцію. Вся продукція, яка виробляється на підприємстві відповідає всім міжнародним стандартам.

В таблиці 2.6. надана матриця SWOT-аналіз.

					БЕП32.15.000.КРБ	35
		№ доквм.	По			

Матриця SWOT

OT SW	О - можливості	Т - загрози
	1. Зацікавленість іноземних партнерів; 2. Популярність мобільних точок продажу морозива; 3. Пом'якшення податкової політики в країні;	1. Рівень інфляції в країні; 2. Зниження курсу національної валюти; 3. Нестабільна політична ситуація через агресію РФ; 4. Зниження доходів населення внаслідок економічної кризи; 5. Несприятливі погодні умови, холодне літо; 6. Уподобання споживачами товарів заміників;
S – сильні сторони	SO	ST
1. Висока якість продукції; 2. Лідерська позиція на ринку; 3. Широкий асортимент (в розрізі ціни, видів і форми); 4. Відома торгівельна марка підприємства 5. Зменшення фактору сезонності 6. Постійна присутність асортиментних новинок (нові ліквідні позиції, врахування регіональних особливостей); 7. Наявність чіткої стратегії Розвитку.	1. Збільшення частки ринку 2. Налагодження експорту з сусідніми країнами.	1. Реалізація своєї сировини іншим компаніям; 2. Використання сезонних знижок; 3. Активізація рекламних кампаній; 4. Диверсифікація.
W – слабкі сторони	WO	WT
1. Складнощі в експортній кампанії; 2. Суттєва залежність підприємства від позикових коштів; 3. Якість сировини, що поставляється 4. Залежність від сезонності виробництва, надходження сировини 5. Порушення температурних режимів зберігання товару на всіх етапах доставки	1. Збільшення дистрибуційної мережі; 2. Використання нових каналів збуту; 3. Розширення ринків збуту за кордоном; 4. Оновлення технічної бази.	1. Використання кредитних коштів; 2. Залучення інвестиційних коштів; 3. Введення більшої маси акційних паперів.

В таблиці 2.7. надано основні техніко-економічні показники АТ «Житомирський маслозавод» за 2021-2022 рр.

					БЕП32.15.000.КРБ	36
		№ доквм.	По			

Таблиця 2.7

**Основні техніко-економічні показники АТ «Житомирський маслозавод» за
2021-2022 роки**

Показник	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	43200	43200	0	0
2. Фактично вироблено продукції, тонн	32817	28127	-4690	-14,29
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,760	0,651	-0,109	-14,29
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	2271180	2185700	-85480	-3,76
- у порівняних цінах, тис. грн	2271180	1946597,2	-324582,8	-14,29
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	2442870	2263651	-179219,0	-7,34
6. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	1735395	1851303	115908,0	6,68
7. Фондовіддача, грн/грн	1,309	1,051	-0,3	-19,66
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	753380	1030744	277364,0	36,82
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	3,243	2,196	-1,05	-32,27
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	620	612	-8,0	-1,29
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	3663,2	3180,7	-482,5	-13,17
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	2142851	1685951	-456900	-21,32
- матеріальні витрати	1298613	982015	-316598	-24,38
- витрати на оплату праці	196765	162685	-34080	-17,32
- відрахування на соціальні заходи	36798	30780	-6018	-16,35
- амортизація	150554	150507	-47	-0,03
- інші операційні витрати	460121	359964	-100157	-21,77
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,943	0,771	-0,172	-18,25
14. Матеріалоемність, грн/грн	0,572	0,449	-0,122	-21,42
15. Собівартість (повна) реалізованої продукції, тис. грн	2330700	2020116	-310584	-13,33
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	119381	311418	192037	160,86
17. Чистий прибуток, тис. грн	59332	203805	144473	243,50
18. Рентабельність продажів, %	2,43	9,00	6,57	x
19. Рентабельність продукції, %	4,81	12,06	7,24	x

Коефіцієнт використання виробничої потужності знаходиться на достатньому рівні та забезпечує стабільний процес виробництва та реалізації усіх видів продукції на підприємстві.

За рахунок зниження фактичного обсягу виробленої промислової продукції коефіцієнт використання виробничої потужності знизився з 76 до 65 %, що свідчить про зниження ефективності використання основних засобів підприємства.

Аналіз факторів, які впливають на зміну обсягу виробництва продукції дозволяє своєчасно виявити резерви для розширення виробництва, а також визначити динаміку витрат та їх вплив на зміну ціни. Аналіз впливу зміни середньої оптової ціни й фактичного випуску продукції на обсяг виробництва продукції в порівняних цінах відображено в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Вплив зміни середньої оптової ціни й фактичного випуску продукції на обсяг виробництва продукції в порівняних цінах

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення		
			усього	у тому числі за рахунок	
				ВП	Ц
1. Обсяг виробленої промислової продукції в порівняльних цінах (без ПДВ й акцизного збору) (ППП), тис. грн.	2271180	2185700	-85480	-324582,8	239102,8
2. Фактично вироблено продукції (ВП), (тонн)	32817	28127	-4690	-324582,8	х
3. Середня оптова ціна 1 тонни (Ц), тис. грн	69,21	77,71	8,50	х	239102,8

Обсяг виробленої промислової продукції в порівняльних цінах зменшився у 2022 році в порівнянні з 2021 роком на 85480 тис. грн, обсяг виробництва продукції в натуральному виразі – на 4690 тонн, середня оптова ціна однієї тонни продукції зросла на 8,5 тис. грн.

Як видно з розрахунків, один фактор позитивно вплинув на зміну випуску продукції: збільшення середньої оптової ціни однієї тонни призвело до підвищення

випуску в порівняльних цінах на 239102,8 тис. грн. А другий фактор – обсяг виробництва продукції в натуральному вираженні – вплинув негативно.

Структура випуску продукції – це співвідношення окремих видів продукції підприємства в загальному обсязі випуску.

В таблиці 2.11 проведемо розрахунки, які характеризують структуру продукції підприємства

Таблиця 2.11

Структура випуску продукції підприємства

Найменування продукції	Фактично вироблено продукції, тонн		Структура, %		Відхилення	
	2021 рік	2022 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолют. (+,-)	Відн. (%)
1. Морозиво	24110	24069	73,47	85,57	-41	-0,17
2. Продукція із незбираного молока	8707	4058	26,53	14,43	-4649	-53,39
Всього	32817	28127	100,00	100,00	-4690	-14,29

Як в 2021, так і в 2022 роках найбільшу питому вагу в структурі виробництва займає морозиво (73,47 % та 85,57 % відповідно), а продукція із незбираного молока 26,53 та 14,43 % відповідно.

Отже, ПрАТ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» в цілому спеціалізується на виробництві морозива. Слід зазначити, що підприємство має в структурі продукцію з високою маржею.

Для аналізу реалізації продукції підприємства складемо таблицю 2.12.

Таблиця 2.12

Співвідношення обсягу виробленої й реалізованої продукції

Показник	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			Абсолют. (+,-)	Відн. (%)
1. Обсяг виробленої промислової продукції в діючих цінах (без ПДВ і акцизного збору), тис. грн	2271180	2185700	-85480	-3,76
2. Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах (без ПДВ і акцизного збору), тис. грн	2442870	2263651	-179219	-7,34
3. Відхилення обсягу реалізації від обсягу виробництва, тис. грн	-171690	-77951	93739	-54,60

В 2021 році відхилення обсягу реалізованої продукції від обсягу виробленої продукції становило 171690 тис. грн, а в 2022 році відхилення обсягу реалізованої продукції від обсягу виробленої продукції становило вже 77951 тис. грн, тобто скоротилося на 93739 тис. грн. Значні відхилення обсягів реалізації від виробництва, як і у 2021 випадку, свідчать, що на підприємстві в кожному році мають місце значні залишки продукції на складах.

2.3.2. Аналіз динаміки, структури і ефективності використання основних засобів

Аналіз динаміки основних засобів проводимо за допомогою табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Зміна наявності основних засобів й їхньої динаміки

Основні засоби	Наявність на початок року	Надійшло		Вибуло		Наявність на кінець року	відхилення	
		Усього	У т.ч. уведено в дію нових ОЗ	Усього	У т.ч. ліквідовано		абсолютне	відносне
2021 рік								
Усього ОЗ у т.ч.	1663396	165201	165201	21203	21203	1807394	143998	8,66
ОЗ основного виду діяльності	1663396	165201	165201	21203	21203	1807394	143998	8,66
ОЗ інших видів діяльності	0	0	0	0	0	0	0	0
2022 рік								
Усього ОЗ у т.ч.	1807394	92536	92536	4718	4718	1895212	87818	4,86
ОЗ основного виду діяльності	1807394	92536	92536	4718	4718	1895212	87818	4,86

Основні засоби	Наявність на початок року	Надійшло		Вибуло		Наявність на кінець року	відхилення	
		Усього	У т.ч. уведено в дію нових ОЗ	Усього	У т.ч. ліквідовано		абсолютне	відносне
ОЗ інших видів діяльності	0	0	0	0	0	0	0	0

За досліджуваний період на підприємстві значно зросли основні засоби підприємства на 143998 та 87818 тис. грн відповідно. Протягом 2021 році було введено основних засобів на суму 165201 тис. грн, а у 2022 році – на 92536 тис. грн, що свідчить про розширення виробничого парку підприємства.

В структурі основних засобів підприємства 100 % складають основні засоби основного виду діяльності.

Значення розрахунку коефіцієнтів динаміки основних засобів представлено у табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Показники оновлення, введення й вибуття основних засобів

Коефіцієнт	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення
Оновлення ОЗ	0,091	0,049	-0,043
Введення ОЗ	0,091	0,049	-0,043
Вибуття ОЗ	0,013	0,003	-0,010

У 2021 та 2022 роках значення коефіцієнтів оновлення основних засобів дорівнюють значенням коефіцієнтів введення основних засобів, що вказує на введення у дію тільки нових основних засобів. Слід зазначити зниження коефіцієнтів оновлення та введення основних засобів у 2022 році на 0,043 пункти, що свідчить про зниження темпів оновлення основних засобів на підприємстві.

На досить низькому рівні знаходиться коефіцієнт вибуття. Тобто оновлення основних засобів на підприємстві здійснюється при неповній заміні старих та

зношених засобів та призводить до накопичення застарілого обладнання, що стримує зростання економічної ефективності використання основних засобів.

Для аналізу технічного стану основних засобів використовуємо такі показники:

Коефіцієнт зносу:

$$K_{\text{ЗНОСУ}} = \text{Знос} / \text{ОФ}_{\text{ПОЧАТК}}, \quad (2.1)$$

де Знос – сума зносу основних засобів;

ОФ_{ПОЧАТК} – початкова вартість основних засобів.

Коефіцієнт придатності:

$$K_{\text{ПРИДАТН}} = \text{ОФ}_{\text{ЗАЛИШ}} / \text{ОФ}_{\text{ПОЧАТК}}, \quad (2.2)$$

де ОФ_{ЗАЛИШ} – залишкова вартість основних засобів.

Значення показників технічного стану основних засобів представимо у вигляді таблиці 2.15.

Таблиця 2.15

Зміна технічного стану основних засобів

Показники	На початок року	На кінець року	Відхилення
2021			
1. Початкова вартість ОЗ, тис. грн	1663396	1807394	143998
2. Знос, тис. грн	766928	858840	91912
3. Залишкова вартість ОЗ, тис. грн	896468	948554	52086
4. Коефіцієнт придатності	0,539	0,525	-0,014
5. Коефіцієнт зносу	0,461	0,475	0,014
2022			
1. Початкова вартість ОЗ, тис. грн	1807394	1895212	87818
2. Знос, тис. грн	858840	1000801	141961
3. Залишкова вартість ОЗ, тис. грн	948554	894411	-54143
4. Коефіцієнт придатності	0,525	0,472	-0,053
5. Коефіцієнт зносу	0,475	0,528	0,053

Впродовж двох років початкова вартість основних засобів збільшувалась. Сума зносу на кінець звітного року склала 179730 тис. грн. Коефіцієнти придатності мають середні значення та є трохи більшими за коефіцієнти зносу на кінець 2021 року. У 2022 році відбулося зростання коефіцієнту зносу та зниження коефіцієнту придатності. Тобто, на підприємстві відбувається старіння виробничого апарату.

Аналіз ефективності використання основних засобів основного виду діяльності проводимо з використанням коефіцієнтів ефективності.

Ефективність використання основних засобів характеризується такими показниками:

$$\text{Фондовіддача}(\Phi_B): \Phi_B = \text{ВП}_{\text{П}}/\text{ОФ}, \quad (2.3)$$

де $\text{ВП}_{\text{П}}$ – обсяг виробленої промислової продукції у порівняльних цінах (без ПДВ, акцизу);

ОФ – середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності.

Для аналізу показників ефективності використання основних засобів основного виду діяльності складемо аналітичну таблицю 2.16.

Таблиця 2.16

Показники ефективності використання основних засобів основного виду діяльності

Показники	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення
1. Обсяг виробленої промислової продукції у порівняльних цінах (без ПДВ, акцизу), тис. грн	2271180	1946597	-324583
2. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	1735395	1851303	115908
3. Фондовіддача, грн/грн	1,309	1,051	-0,257
4. Фондомісткість, грн/грн	0,764	0,951	0,187

У 2022 році в порівнянні з базисним роком ефективність використання основних засобів основного виду діяльності знизилася: на кожну гривню вартості основних засобів випуск продукції знизився на 0,257 грн. Фондомісткість основних засобів основного виду діяльності зросла на 0,187 грн в розрахунку на 1 гривню випуску продукції, що також говорить про зниження ефективності використання основних засобів основного виду діяльності.

Для аналізу впливу зміни фондівдачі та вартості основних засобів основного виду діяльності на відхилення обсягів виробництва продукції складемо аналітичну таблицю 2.17.

Методом факторного аналізу розрахуємо вплив на зміну обсягів виробленої промислової продукції в порівняльних цінах зміни середньорічної вартості основних засобів основного виду діяльності, фондівдачі.

Таблиця 2.17

Вплив зміни фондівдачі та вартості основних засобів основного виду діяльності на зміну обсягів виробництва продукції

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення		
			Всього	В т.ч. за рахунок	
				ОФ	ФВ
1. Обсяг виробленої промислової продукції у порівняльних цінах (без ПДВ, акцизу), тис. грн	2271180	1946597	-324583	151693,4	-476276,2
2. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	1735395	1851303	115908	151693,4	
3. Фондовіддача, грн/грн	1,309	1,051	-0,257		-476276,2

У 2022 році в порівнянні з 2021 роком середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності збільшилась на 115908 тис. грн, фондівдача

Показники ефективності використання сировини та матеріалів

Показники	2021 рік	2022 рік	відхилення		
			разом	в т.ч. за рахунок	
				МЗ	Мо
Обсяг виробленої виробничої продукції в діючих цінах (без ПДВ та АЗ), тис. грн	2271180	2185700	-85480	-553707,0	468227,0
Матеріальні витрати (МЗ), тис. грн	1298613	982015	-316598	-553707,0	
Матеріаловіддача (Мо), грн/грн	1,749	2,226	0,477		468227,0
Матеріалоемкість, грн/грн	0,572	0,449	-0,122		

Вплив зміни суми матеріальних витрат на зміну об'єму виробленої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства складає :

$$\Delta\text{ПП(МЗ)} = (-316598) \cdot 1,749 = -553707 \text{ тис. грн.}$$

Вплив зміни матеріаловіддачі на зміну обсягу виробничої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства складає:

$$\Delta\text{ПП(Мв)} = 982015 \cdot (0,477) = 468227 \text{ тис. грн.}$$

Загальний вплив факторів на зміну об'єму виробничої промислової продукції в діючих оптових цінах підприємства складає:

$$\Delta\text{ПП} = -553707 + 468227 = -85480 \text{ тис. грн.}$$

2.3.4. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та ефективності їх використання

Для аналізу руху робочої сили складемо аналітичну таблицю 2.21.

Показники руху робочої сили

Показники	2021 рік	2022 рік	абсолютне відхилення
Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу, осіб	620	612	-8

Показники	2021 рік	2022 рік	абсолютне відхилення
Прийнято робітників, осіб	10	7	-3
Вибуло робітників, осіб	18	9	-9
З них по власному бажанню	18	9	-9
Коефіцієнт обороту по прийому	0,016	0,011	-0,005
Коефіцієнт обороту по вибуттю	0,029	0,015	-0,014
Коефіцієнт плинності робочої сили	0,029	0,015	-0,014

В 2022 році середньооблікова чисельність штатних робітників облікового складу зменшилася на 8 осіб, при цьому в 2021 році на роботу було прийнято 10 осіб, а звільнено – 18 осіб. В 2022 році було прийнято на роботу 7 осіб, а звільнено 9 осіб. Як бачимо, основною причиною звільнення, як у 2021 році, так і в 2022 році було власне бажання робітників. Показники руху робочої сили, свідчать про те, що і в 2021 році, і в 2022 році на підприємстві спостерігається незначний рух робочої сили, що є позитивною характеристикою діяльності підприємства, оскільки не потребує витрат, пов'язаних зі звільненням працівників, навчанням нових працівників. Скорочення плинності кадрів може бути резервом підвищення продуктивності праці та результатів діяльності підприємства.

Для аналізу впливу трудових факторів на об'єм виробництва продукції складемо аналітичну таблицю 2.22.

Таблиця 2.22

Вплив трудових факторів на об'єм виробництва продукції

Показники	2021 рік	2022 рік	відхилення		
			разом	в т.ч. за рахунок	
				Чс	ВГІР
Обсяг виробленої виробничої продукції в порівняних цінах (без ПДВ та АЗ), тис.грн.	2271180	1946597,2	-324582,8	-29305,5	-295277,3
Середньооблікова чисельність штатних робітників облікового складу (Чс), осіб	620	612	-8,0	-29305,5	
Середньорічний виробіток одного працівника (ВРІП), тис.грн./особу	3663,19	3180,71	-482,5		-295277,3

В 2022 році порівняно з 2021 роком чисельність працівників знизилась на 8 осіб, середньорічний виробіток одного працівника зменшився в середньому на 482,5 тис. грн. Методом факторного аналізу розрахуємо вплив на зміну об'єму виробленої промислової продукції в порівняних цінах зміни середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу, середньорічної виробітки одного працівника.

Вплив зміни середньооблікової чисельності працівників на зміну обсягу виробничої промислової продукції в порівняних цінах складає:

$$\Delta\Pi\Pi c(\text{Чс}) = (-8) \cdot 3663,19 = -29305,5 \text{ тис. грн.}$$

Вплив зміни середньорічного виробітку одного працівника на зміну обсягу виробленої промислової продукції в порівняних цінах складає:

$$\Delta\Pi\Pi c(\text{ВР1П}) = 612 \cdot (-482,5) = -295277,3 \text{ тис. грн.}$$

Загальний вплив факторів на зміну об'єму виробленої промислової продукції в порівняних цінах складає:

$$\Delta\Pi\Pi c = (-29305,5) + (-295277,3) = -324582,8 \text{ тис. грн.}$$

Величина фонду заробітної плати залежить від чисельності персоналу підприємства та середньої заробітної плати одного працівника.

Для аналізу зміни фонду заробітної плати складемо аналітичну таблицю 2.23.

Таблиця 2.23

Вплив зміни чисельності персоналу та середньої заробітної плати одного робітника на зміну фонду оплати праці

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення		
			разом	в т. ч. за рахунок	
				Чсy	ЗП
Фонд оплати праці штатних працівників, тис. грн	196765	162685	-34080	-2538,9	-31541,1
Середньооблікова чисельність штатних робітників облікового складу (Чсy), чол.	620	612	-8	-2538,9	
Середньорічна заробітна плата одного працівника (ЗП), тис. грн	317,36	265,83	-51,54		-31541,1

Як видно з розрахунків, у 2022 році порівняно з 2021 роком фонд оплати праці штатних працівників зменшився на 34080 тис. грн. Кількість працівників знизилась на 8 осіб. Середньорічна заробітна плата знизилась на 51,54 тис. грн.

Методом факторного аналізу розрахуємо вплив на зміну фонду оплати праці зміну середньооблікової чисельності штатних робітників облікового складу та середньорічної заробітної плати одного працівника.

Вплив зміни середньооблікової чисельності працівників на зміну фонду оплати праці складає:

$$\Delta\text{ФОТ}(\text{Чсу}) = (-8) \cdot 317,36 = -2538,9 \text{ тис. грн.}$$

Вплив зміни середньорічної заробітної плати одного робітника на зміну фонду оплати праці складає:

$$\Delta\text{ФОТ}(\text{ЗП}) = 612 \cdot (-51,54) = -31541,1 \text{ тис. грн.}$$

Загальний вплив факторів на зміну фонду оплати праці складає:

$$\Delta\text{ФОТ} = -2538,9 + -31541,1 = -34080 \text{ тис. грн.}$$

Для аналізу співвідношення продуктивності праці одного працівника й середньої заробітної плати складемо аналітичну таблицю 2.24.

Таблиця 2.24

Співвідношення змін продуктивності праці та середньої заробітної плати

Показники	2021 рік	2022 рік	відхилення	
			Абс.	Віднос.
Середньорічний виробіток одного робітника, тис. грн/чол.	3663,19	3180,71	-482,48	-13,2
Середньорічна заробітна плата одного працівника, тис. грн	317,36	265,83	-51,54	-16,2

Співвідношення зміни середньорічної заробітної плати й продуктивності праці одного працівника визначається відношенням відносного відхилення середньорічної заробітної плати одного робітника до відносного відхилення середньорічного виробітку одного робітника. В даному випадку це співвідношення

					БЕП32.15.000.КРБ	51
		№ доквм.	По			

складе $1,23 = -16,2 / (-13,2)$ тобто на 1% зниження продуктивності праці припадає 1,23 % зниження заробітної плати. Це є негативним проявом в діяльності підприємства. Підприємство скорочує штат працівників трудові ресурси, що відбивається на продуктивності праці.

2.3.5. Аналіз собівартості продукції та витрат на виробництво

Аналіз витрат на виробництво продукції проводять методом порівняння фактичної питомої ваги кожного елементу витрат на виробництво з питомою вагою в 2021 році. Для цього складають аналітичну таблицю 2.25.

Таблиця 2.25

Структура витрат на виробництво

Елементи витрат	Абсолютне значення, тис. грн.		Структура,%		Відхилення	
	2021 рік	2022 рік	2021 рік	2022 рік	Абсол. значення	Структура
1. Матеріальні витрати	1298613	982015	60,60	58,25	-316598	-2,36
2. Витрати на оплату праці	196765	162685	9,18	9,65	-34080	0,47
3. Відрахування на соціальні заходи	36798	30780	1,72	1,83	-6018	0,11
4. Амортизація	150554	150507	7,03	8,93	-47	1,90
5. Інші операційні витрати	460121	359964	21,47	21,35	-100157	-0,12
Разом	2142851	1685951	100,00	100,00	-456900	0

Виробництво продукції на даному підприємстві є матеріаломістким: питома вага матеріальних витрат в 2021 році становила 60,6 %, в 2022 році – 58,25 %. На другому місці знаходяться витрати інші операційні (близько 21,5 %). Зміна інших показників незначна.

Загальна сума операційних витрат зменшилася на 456900 тис. грн.

Для аналізу зміни витрат на одну гривню продукції складається таблиця 2.26.

					БЕП32.15.000.КРБ	52
		№ доквм.	По			

2.3.7. Аналіз динаміки, структури та складу майна підприємства

Для проведення аналізу динаміки, структури та складу майна підприємства побудуємо табл. 2.29.

Таблиця 2.29

Структура балансу підприємства

Стаття балансу	Абсолютні величини		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		У структурі
					абсолютне	відносне	
2021 рік							
Актив							
1. Необоротні активи	1054795	1059946	62,47	54,83	5151	0,48	-7,64
2. Оборотні активи	633674	873086	37,53	45,17	239412	37,78	7,64
3. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	0	0	0,00	0,00	0	-	0,00
Баланс	1668469	1933032	100,00	100,00	244563	14,48	0,00
Пасив							
1. Власний капітал	1226616	1284795	72,65	66,47	58179	4,74	-6,18
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	26274	14044	1,56	0,73	-12230	-46,55	-0,83
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	435579	634193	25,80	32,81	198614	45,60	7,01
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу, та групами вибуття	0	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Баланс	1688469	1933032	100,00	100,00	244563	14,48	0,00

Стаття балансу	Абсолютні величини		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		У структурі
					абсолютне	відносне	
2022 рік							
Актив							
1. Необоротні активи	1059946	970586	54,83	44,96	-89360	-8,43	-9,88
2. Оборотні активи	873086	1188402	45,17	55,04	315316	36,12	9,88
3. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	1933032	2158988	100,00	100,00	225956	11,69	0,00
Пасив							
1. Власний капітал	1284795	1488014	66,47	68,92	203219	15,82	2,46
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	14044	1637	0,73	0,08	-12407	-88,34	-0,65
3. Поточні зобов'язання і забезпечення	634193	669337	32,81	31,00	35144	5,54	-1,81
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу, та групами вибуття	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	1933032	2158988	100,00	100,00	225956	11,69	0

У 2021 році збільшилися необоротні і оборотні активи підприємства на 5151 та 239412 тис. грн відповідно, що відбилося на структурі майна на 7,64 пр.п. знизилася питома вага необоротних активів. У 2022 році значно зросли оборотні активи на 315316 тис. грн, що ще більше змінило структуру майна у бік зростання оборотних активів (на 9,88 пр.п.).

		№ доквм.	По					
БЕП32.15.000.КРБ								56

Баланс підприємства у 2022 році збільшився на 225956 тис. грн. Відбуваються структурні зміни у майні підприємства.

Слід зазначити, що у 2021 році відбувається нарощення власного капіталу підприємства на 4,74 % та поточні зобов'язання і забезпечення – на 45,6 %, тоді як у 2022 році – на 15,82 та 5,54 % відповідно. Це пов'язано зі структурно-організаційними змінами, які відбуваються на підприємстві. Підприємство розраховується за своїми довгостроковими зобов'язаннями щороку, зменшуючи їх з 26274 до 1637 тис. грн.

Таблиця 2.30

Склад і структура майна підприємства

Стаття активу	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		у структурі
					Абсолютне	Відносне	
2021 рік							
1. Необоротні активи (1095)	1054795	1059946	62,47	54,83	5151	0,49	-7,64
1.1. Нематеріальні активи (1000)	10376	25631	0,98	2,42	15255	147,02	1,43
1.2. Незавершені капітальні інвестиції (1005)	116330	72969	11,03	6,88	-43361	-37,27	-4,14
1.3. Основні засоби (1010)	896468	948554	84,99	89,49	52086	5,81	4,50
1.4. Інвестиційна нерухомість (1015)	0	0	0	0	0	0	0
1.5. Довгострокові фінансові інвестиції (1030)	47	47	0	0	0	0	0
1.6. Довгострокова дебіторська заборгованість (1040)	0	0	0	0	0	0	0
1.7. Відстрочені податкові активи (1045)	3412	3509	0,32	0,33	97	2,84	0,01
1.8. Інші необоротні активи	28162	9236	2,67	0,87	-18926	-67,20	-1,80
2. Оборотні активи (1195)	633674	873086	37,53	45,17	239412	37,78	7,64

БЕП32.15.000.КРБ

Стаття активу	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		у структурі
					Абсолютне	Відносне	
2.1. Запаси (1101+..+1104)	218644	371272	34,50	42,52	152628	69,81	8,02
2.2. Поточні біологічні активи (1110)	0	0	0	0	0	0	0
2.3. Векселі одержані (1120)	0	0	0	0	0	0	0
2.4. Дебіторська заборгованість (1125+1130+1155)	366215	444738	57,79	50,94	78523	21,44	-6,85
2.5. Поточні фінансові інвестиції (1160)	0	0	0	0	0	0	0
2.6. Гроші та їх еквіваленти (1165)	48213	56507	7,61	6,47	8294	17,20	-1,14
2.7. Витрати майбутніх періодів (1170)	560	545	0,09	0,06	-15	-2,68	-0,03
2.8. Інші оборотні активи (1190)	42	24	0,01	0	-18	-42,86	0
3. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття (1200)	0	0	0	0	0	0	0
Баланс (1300)	1688469	1933032	100,00	100,00	244563	14,48	0
2022 рік							
1. Необоротні активи (1095)	1059946	970586	54,83	44,96	-89360	-8,43	-9,88
1.1. Нематеріальні активи (1000)	25631	22492	2,43	2,12	-3139	-12,25	-0,31
1.2. Незавершені капітальні інвестиції (1005)	72969	37531	6,92	3,54	-35438	-48,57	-3,38
1.3. Основні засоби (1010)	948554	894411	89,93	84,38	-54143	-5,71	-5,55
1.4. Інвестиційна нерухомість (1015)	0	47	0	0	47	0	0
1.5. Довгострокові фінансові інвестиції (1030)	47	0	0	0	-47	-100	0

Стаття активу	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		у структурі
					Абсолютне	Відносне	
1.6. Довгострокова дебіторська заборгованість (1040)	0	0	0	0	0	0	0
1.7. Відстрочені податкові активи (1045)	3509	15018	0,33	1,42	11509	327,99	1,08
1.8. Інші необоротні активи	9236	1087	0,88	0,10	-8149	-88,23	-0,77
2. Оборотні активи (1195)	873086	1188402	45,17	55,04	315316	36,12	9,88
2.1. Запаси (1101+..+1104)	371272	329286	58,59	37,72	-41986	-11,31	-20,88
2.2. Поточні біологічні активи (1110)	0	0	0	0	0	0	0
2.3. Векселі одержані (1120)	0	0	0	0	0	0	0
2.4. Дебіторська заборгованість (1125+1130+1155)	444738	297897	70,18	34,12	-146841	-33,02	-36,06
2.5. Поточні фінансові інвестиції (1160)	0	342	0	0	342	0	0
2.6. Гроші та їх еквіваленти (1165)	56507	557092	8,92	63,81	500585	885,88	54,89
2.7. Витрати майбутніх періодів (1170)	545	445	0,09	0,05	-100	-18,35	-0,04
2.8. Інші оборотні активи (1190)	24	3682	0,00	0	3658	15241,67	0
3. Необоротні активи, утримані для продажу, та групи вибуття (1200)	0	0	0	0	0	0	0
Баланс (1300)	1933032	2158988	100,00	100,00	225956	11,69	0

У структурі активу підприємства на початок 2021 року найбільшу питому вагу займали необоротні активи: близько 62,5 %, але тенденція змінилася на кінець 2022 року у бік зростання оборотних активів – на 9,88 пр. п. Це пов'язано зі

		№ доквм.	По					

зростанням дебіторської заборгованості у 2021 році на 21,44 % та грошових коштів у 2022 році – у 8,85 разів.

Це свідчить про реорганізаційні зміни на підприємстві.

Відомості про джерела походження коштів, спрямованих на формування майна підприємства, наведені в пасиві балансу. Для аналізу джерел фінансових ресурсів складають таблицю 2.31

Таблиця 2.31

Склад і структура джерел фінансових ресурсів

Стаття пасиву	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		у структурі
					Абсолютне	Відносне	
2021 рік							
1. Власний капітал (1495)	1226616	1284795	72,65	66,47	58179	4,74	-6,18
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал (1400)	5341	5341	0,435	0,416	0	0	-0,02
1.2. Внески до незареєстрованого статутного капіталу (1401)	0	0	0	0	0	0	0
1.3. Капітал в дооцінках (1405)	0	0	0	0	0	0	0
1.4. Додатковий капітал (1410)	0	0	0	0	0	0	0
1.5. Резервний капітал (1415)	0	0	0	0	0	0	0
1.6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (1420)	1221275	1279454	99,565	99,584	58179	4,76	0,02
1.7. Неоплачений капітал, вилучений капітал (1425+1430)	0	0	0	0	0	0	0

Стаття пасиву	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		у структурі
					Абсолютне	Відносне	
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (1595)	26274	14044	1,56	0,73	-12230	-46,55	-0,83
3. Поточні зобов'язання і забезпечення (1695)	435579	634193	25,80	32,81	198614	45,60	7,01
3.1. Короткострокові кредити банків (1600)	208600	394828	47,89	62,26	186228	89,28	14,37
3.2. Поточна кредиторська заборгованість	100612	135997	23,10	21,44	35385	35,17	-1,65
3.3. Поточні забезпечення (1660)	13583	12799	3,12	2,02	-784	-5,77	-1,10
3.4. Доходи майбутніх періодів (1665)	0	0	0	0	0	0	0
3.5. Інші поточні зобов'язання (1690)	112784	90569	25,89	14,28	-22215	-19,70	-11,61
4. Зобов'язання, пов'язані з пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу, та групами вибуття (1700)	0	0	0	0	0	0	0
Баланс (1900)	1688469	1933032	100,00	100,00	244563	14,48	0,00
2022 рік							
1. Власний капітал (1495)	1284795	1488014	66,47	68,92	203219	15,82	2,46
1.1. Зареєстрований (пайовий) капітал (1400)	5341	5341	0,416	0,359	0	0	-0,06
1.2. Внески до незареєстрованого статутного капіталу (1401)	0	0	0	0	0	0	0
1.3. Капітал в дооцінках (1405)	0	0	0	0	0	0	0
1.4. Додатковий капітал (1410)	0	0	0	0	0	0	0

Стаття пасиву	Абсолютна величина		Структура		Відхилення		
	На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року	Абсолютної величини		у структурі
					Абсолютне	Відносне	
1.5. Резервний капітал (1415)	0	0	0	0	0	0	0
1.6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) (1420)	1279454	1482673	99,584	99,641	203219	15,88	0,06
1.7. Неоплачений капітал, вилучений капітал (1425+1430)	0	0	0	0	0	0	0
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення (1595)	14044	1637	0,73	0,08	-12407	-88,34	-0,65
3. Поточні зобов'язання і забезпечення (1695)	634193	669337	32,81	31,00	35144	5,54	-1,81
3.1. Короткострокові кредити банків (1600)	394828	527300	62,26	78,78	132472	33,55	16,52
3.2. Поточна кредиторська заборгованість (1610+1615+1620+1625+1630+1635+...+1650)	135997	71513	21,44	10,68	-64484	-47,42	-10,76
3.3. Поточні забезпечення (1660)	12799	11471	2,02	1,71	-1328	-10,38	-0,30
3.4. Доходи майбутніх періодів (1665)	0	0	0	0	0	0	0
3.5. Інші поточні зобов'язання (1690)	90569	59053	14,28	8,82	-31516	-34,80	-5,46
4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утриманими для продажу, та групами вибуття (1700)	0	0	0	0	0	0	0
Баланс (1900)	1933032	2158988	100,00	100,00	225956	11,69	0,00

Основним джерелом формування майна підприємства є власний капітал. Його частка становить на початок, кінець попереднього року та кінець звітного року відповідно 72,65; 66,47 та 68,92 %.

У 2021 році величина власного капіталу збільшилася на 58179 тис. грн, а у 2022 році – на 203219 тис. грн. При цьому головні зміни відбулися з нерозподіленим прибутком, який і у 2021, і у 2022 роках збільшився на відповідну величину зміни власного капіталу.

Аналіз показників, що характеризують фінансову стабільність підприємства проводимо за допомогою табл. 2.32.

Фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів, їх розподілення та використання, що забезпечує діяльність підприємства на основі зростання прибутку, платоспроможність та кредитоспроможність підприємства в умовах допустимого рівня ризику.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за допомогою таких показників:

Коефіцієнт фінансової автономії (незалежності) – характеризує питому вагу власних коштів в загальній сумі коштів. Чим вище значення коефіцієнта, тим фінансово стійкіше, стабільніше та більш незалежне від зовнішніх кредиторів підприємство. Критичне значення коефіцієнта автономії – 0,5.

Коефіцієнт фінансового ризику – показує співвідношення залучених коштів та власного капіталу. Зростання показника у динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів, тобто про зниження фінансової стійкості. Оптимальне значення даного коефіцієнта $\leq 0,5$. Критичне значення – 1.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу – показує, яка частина власного капіталу знаходиться в обороті, а яка капіталізована. Коефіцієнт розраховується як співвідношення власного оборотного капіталу до власних джерел фінансування. Власні оборотні кошти – це та частина власного капіталу підприємства, яка є джерелом покриття поточних активів. Нормальною вважається ситуація, коли коефіцієнт маневреності в динаміці незначно збільшується.

					БЕП32.15.000.КРБ	63
		№ доквм.	По			

Аналіз фінансових коефіцієнтів ліквідності проведемо за допомогою табл. 2.33-2.34.

Ліквідність балансу визначається як ступінь покриття зобов'язань підприємства її активами, строк перетворення яких у гроші відповідає строку погашення зобов'язань.

В залежності від ступеня ліквідності активи підприємства розділяють на такі групи:

- A1. Найбільш ліквідні активи;
- A2. Активи, які швидко реалізуються;
- A3. Активи, які повільно реалізуються;
- A4. Активи, які важко реалізуються

Пасиви балансу групуються згідно з передбачуваними строками їх оплати:

- П1. Найбільш термінові зобов'язання;
- П2. Короткострокові пасиви;
- П3. Довгострокові пасиви;
- П4. Постійні (стійкі) пасиви

Для визначення ліквідності балансу складемо аналітичну таблицю 2.33.

Баланс не є абсолютно ліквідним, оскільки зі всіх нерівностей ($A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$) дотримується друге, третє і четверте.

Більш детальний аналіз проведемо за допомогою фінансових коефіцієнтів.

Коефіцієнт загальної (поточної) ліквідності – показує, в якому ступені наявні оборотні активи достатні для задоволення поточних зобов'язань. Значення коефіцієнту повинно знаходитись в межах від 1 до 2.

Коефіцієнт проміжної (термінової) ліквідності – при його розрахунку не враховують активи, які повільно реалізуються. Значення коефіцієнту повинно знаходитись в межах від 0,7 до 0,8.

					БЕП32.15.000.КРБ	65
		№ доквм.	По			

Коефіцієнт абсолютної ліквідності – при його розрахунку враховується лише перша група активів. Значення коефіцієнту повинно знаходитись в межах від 0,2 до 0,35.

Таблиця 2.33

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Платіжний результат	
						На початок року	На кінець року
1	2	3	4	5	6	7=2-5	8=3-6
2021 рік							
A1	48213	56507	П1	100612	135997	-52399	-79490
A2	495496	633803	П2	334967	498196	160529	135607
A3	89965	182776	П3	1118	14044	88847	168732
A4	1054795	1059946	П4	41600	1284795	1013195	-224849
Баланс	1688469	1933032	Баланс	1688469	1933032	0	0
2022 рік							
A1	56507	557434	П1	135997	71513	-79490	485921
A2	633803	422149	П2	498196	597824	135607	-175675
A3	182776	208819	П3	14044	1637	168732	207182
A4	1059946	970586	П4	1284795	1488014	-224849	-517428
Баланс	1933032	2158988	Баланс	1933032	2158988	0	0

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо дотримуються такі нерівності:

$$A1 \geq П1 \quad A2 \geq П2 \quad A3 \geq П3 \quad A4 \leq П4$$

У 2021 році: $A1 < П1$; $A2 > П2$; $A3 > П3$; $A4 > П4$

У 2022 році: $A1 < П1$; $A2 > П2$; $A3 > П3$; $A4 < П4$

Якщо одна або кілька нерівностей мають протилежний знак від зафіксованого в оптимальному варіанті, це означає, що ліквідність балансу в більшому або меншому ступені відрізняється від абсолютної ліквідності.

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Житомирський маслозавод» за 2021-2022 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	43200	43200	0	0
2. Фактично вироблено продукції, тонн	32817	28127	-4690	-14,29
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,760	0,651	-0,109	-14,29
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	2271180	2185700	-85480	-3,76
- у порівняних цінах, тис. грн	2271180	1946597,2	-324582,8	-14,29
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	2442870	2263651	-179219,0	-7,34
6. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	1735395	1851303	115908,0	6,68
7. Фондовіддача, грн/грн	1,309	1,051	-0,3	-19,66
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	753380	1030744	277364,0	36,82
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	3,243	2,196	-1,05	-32,27
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	620	612	-8,0	-1,29
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	3663,2	3180,7	-482,5	-13,17
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	2142851	1685951	-456900	-21,32
- матеріальні витрати	1298613	982015	-316598	-24,38
- витрати на оплату праці	196765	162685	-34080	-17,32
- відрахування на соціальні заходи	36798	30780	-6018	-16,35
- амортизація	150554	150507	-47	-0,03
- інші операційні витрати	460121	359964	-100157	-21,77
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,943	0,771	-0,172	-18,25
14. Матеріалоємність, грн/грн	0,572	0,449	-0,122	-21,42
15. Собівартість (повна) реалізованої продукції, тис. грн	2330700	2020116	-310584	-13,33
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	119381	311418	192037	160,86
17. Чистий прибуток, тис. грн	59332	203805	144473	243,50
18. Рентабельність продажів, %	2,43	9,00	6,57	x
19. Рентабельність продукції, %	4,81	12,06	7,24	x

підвищення ефективності господарської діяльності, реалізація яких дозволить отримати додатковий прибуток.

ВИСНОВКИ за Розділом 2

Молочна галузь зазнала змін і складнощів протягом розглянутого періоду. Зменшення виробництва, збільшення імпорту та зменшення споживання молока свідчать про потребу в розвитку стратегій для підтримки та покращення молочної галузі, таких як збільшення внутрішнього виробництва, покращення якості продукції, збільшення конкурентоспроможності на зовнішніх ринках та підвищення свідомості споживачів щодо важливості споживання молочних продуктів.

Український ринок молока та молочних продуктів переживає складний період. Поточний етап розвитку характеризується зниженням обсягів виробництва та проблемами, пов'язаними з постачанням сировини та якістю продукції. Війна з росією створює додаткові виклики для цього ринку.

ПрАТ «Житомирський маслозавод» володіє значною виробничою потужністю, яка протягом двох років не змінилася і залишилася на рівні 43200 т. Потужність підприємства характеризується середнім рівнем використання. Так, коефіцієнт використання виробничої потужності в 2021 році перебував на рівні 76 %, а в 2022 році знизився на 10,9 пункт і склав 65,1 %.

В 2022 році в порівнянні з 2021 роком зменшився обсяг виробленої продукції в натуральному виразі (4690 тонн або 14,29 %) та обсяг виробленої продукції в порівняних цінах (324582,8 тис. грн). Обсяг виробленої продукції в діючих цінах за рахунок зміни середніх цін на продукцію підприємства знизився на 85480 тис. грн або 3,76 %.

В 2022 році знизилась ефективність використання оборотних коштів та основних засобів, про що говорить зниження коефіцієнта оборотності оборотних коштів на 1,05 оборотів та фондівдачі на 30 коп. Ефективність використання

					БЕП32.15.000.КРБ	70
		№ доквм.	По			

Значення коефіцієнта загальної ліквідності знаходиться за межами норми (від 1 до 2), тобто підприємству має достатньо засобів для погашення короткострокових зобов'язань і немає загрози банкрутства.

Значення коефіцієнта проміжної ліквідності перевищує норму (від 0,7 до 0,8), хоча і має тенденцію до зниження.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності у 2021 році нижче за норму (від 0,2 до 0,35), але вже на кінець 2022 року ситуація значно покращилася.

Враховуючи значення показників ліквідності та платоспроможності слід зазначити загальне покращення фінансового стану підприємства на кінець 2022 року.

У підприємства досить стабільне фінансове становище.

В цілому підприємство працює досить ефективно, вміє раціонально використовувати виробничі ресурси, при цьому підприємство має резерви підвищення ефективності господарської діяльності, реалізація яких дозволить отримати додатковий прибуток.

					БЕП32.15.000.КРБ	73
		№ доквм.	По			

на йогурти та шоколадні вироби, продаж товару зможе забезпечити додаткові продажі та збільшення прибутку.

Вирішено виробляти нову продукцію у об'ємі 250 т, проведене комплексне дослідження ринку дозволило виявити попит на продукт "йогурт з шоколадним наповнювачем". Були зібрані дані про споживчі тенденції, популярність подібних продуктів, конкурентні переваги та можливості для підприємства. Результати дослідження підтвердили потенціал нової продукції на ринку та показали його конкурентоспроможність.

Після оцінки виробничих можливостей підприємства було встановлено, що воно має достатні ресурси та інфраструктуру для виробництва цього продукту. Виробничі лінії були відповідно налаштовані для виробництва нового продукту.

Був проведений детальний фінансовий аналіз, включаючи розрахунок витрат на виробництво, прогнозування обсягу продажів та дохідності проекту. Було встановлено, що випуск "йогурту з шоколадним наповнювачем" у об'ємі 250 тонн є фінансово ефективним і приносить прибуток підприємству.

3.2. Розрахунок економічної ефективності впровадження нової продукції «Йогурт з шоколадним наповнювачем»

Визначимо повну собівартість 1 т йогурту за статтями калькуляції.

Стаття 1. «Сировина й основні матеріали за винятком зворотних відходів»

Нормативна рецептура йогурту з шоколадним наповнювачем представлена у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Розрахунок вартості сировини й основних матеріалів на виробництво 1 т йогурту з наповнювачем

Найменування сировини	Витрати на 1т, кг	Ціна 1од. сировини, грн кг	Вартість на 1 тонну, грн
Йогуртова основа	785	26	20410
Шоколадний наповнювач	215	150	32250
І. Усього	х	х	52660

Стаття 5. Відрахування на соціальні заходи на заробітну плату працівників, які працюють на виробничій лінії (ССВ)

Єдиний соціальний внесок на 1 т продукції складе:

$$\text{ССВ} = 2200 \text{ грн} * 0,22 = 484 \text{ грн} \quad (3.2)$$

Стаття 6. Витрати на збут

Витрати, пов'язані зі збутом нової продукції плануються в розмірі 2% від виробничої собівартості й складуть:

$$V_{\text{збут}} = 20687,5 * 0,02 = 420 \text{ тис. грн} \quad (3.3)$$

Калькулювання витрат на одиницю продукції та розрахунок повної собівартості за проектом.

У таблиці 3.4 представлена калькуляція витрат на 1т йогурту «З шоколадним наповнювачем» і розрахунок витрат на виробництво всього додаткового обсягу продукції (повна собівартість додаткового обсягу виробництва).

За комбінованим вартісно-ринковим методом ціноутворення визначено, що з метою забезпечення конкурентоздатності нового виду продукції на ринку рентабельність продукції складає 25% від собівартості додаткового обсягу випуску продукції.

У таблиці 3.4. представлено калькуляцію витрат на виробництво та реалізацію товару та розрахунок повної собівартості за проектом.

Таблиця 3.4

Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію товару та розрахунок повної собівартості за проектом

Найменування калькуляційних витрат	Витрати на 1 тонну, грн	Витрати на весь обсяг додаткової продукції, тис. грн
Вартість сировини й основних матеріалів з урахуванням транспортних витрат	53713,2	13428,3
Тара, упакування й допоміжні матеріали	24536,4	6134,1
Паливо й електроенергія на технологічні цілі	1816,5	454,1
Матеріальні витрати всього	80066,1	20016,5

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності АТ "Житомирський маслозавод" до та після впровадження заходу представлено в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Вплив запропонованого заходу на основні техніко-економічні показники АТ «Житомирський маслозавод»

Найменування заходів	Інвестиції, тис. грн		Зміни показників діяльності підприємства (±)								Чистий прибуток, тис. грн	Строк окупності інвестицій, років		
	Усього	У тому числі в	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн	Собівартість, тис. грн						Чисельність, осіб			Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	
				основні засоби (нематеріальні активи)	оборотні кошти	Усього	у тому числі:							
							Матеріальні витрати	Витрати на оплату праці	Відрахування на соціальні заходи					Амортизація основних фондів
Виробництво нового продукту «Йогурт з шоколадним наповнювачем»	5198,1	0	5198,1	25990,7	20792,5	20016,5	550	121	0	105	2	5198,13	4262,467	1,22

Таблиця 3.8

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» до й після впровадження заходу

Показники	2022 рік	Проект	Відхилення (±)	
			абс.	відн.
1. Середньорічна виробнича потужність, т	43200	43200	0	0
2. Фактично вироблено продукції, т	28127	28377	250	0,89
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,651	0,657	0,006	0,89

ВИСНОВКИ

Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства. Саме цим зумовлюється необхідність і практична значущість систематичної оцінки фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні його стабільного фінансового стану.

Щоб забезпечити стійкість підприємства в сучасних умовах управлінському персоналу необхідно перш за все вміти реально оцінювати фінансовий стан як свого так і існуючих потенційних конкурентів.

Фінансовий стан – це найважливіша характеристика економічної діяльності підприємства, вона визначає конкурентоспроможність, потенціал у діловому співробітництві, оцінює, у якій мірі гарантовані економічні інтереси самого підприємства та його партнерів у фінансовому та виробничому відношенні.

Фінансовий стан підприємства – це ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Фінансовий стан підприємства залежить від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Тому на нього впливають усі ці види діяльності підприємства. Фінансова діяльність підприємства має бути спрямована на забезпечення систематичного надходження й ефективного використання фінансових ресурсів, дотримання розрахункової і кредитної

					БЕП32.15.000.КРБ	
		№ доквм.	По			84

дисципліни, досягнення раціонального співвідношення власних і залучених коштів, фінансової стійкості з метою ефективного функціонування підприємства.

Метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка його поточного стану, а також визначення того, за яких напрямків потрібно вести роботу з поліпшення цього стану. При цьому бажаним є такий стан фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи коштами, здатне шляхом ефективного їхнього використання забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, а також витрати з його розширення і відновлення.

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами.

Для аналізу фінансового стану підприємства використовуються різні прийоми й методи, серед яких: горизонтальний (часовий) аналіз; вертикальний (структурний) аналіз; трендовий аналіз; аналіз відносних показників (коефіцієнтів); порівняльний аналіз; факторний аналіз.

Характерні показники, що використовуються для оцінки фінансового та економічного стану підприємства можна розділити на дві групи: показники фінансового та показники економічного стану. До групи показників фінансового стану відносять показники ліквідності та платоспроможності, показники фінансової сталості, показники ділової активності, показники рентабельності. До групи показників економічного стану відносять узагальнюючі показники, показники ефективності використання персоналу, показники ефективності використання матеріально-технічних засобів, показники ефективності використання фінансових засобів

Молочна галузь зазнала змін і складнощів протягом розглянутого періоду. Зменшення виробництва, збільшення імпорту та зменшення споживання молока свідчать про потребу в розвитку стратегій для підтримки та покращення молочної галузі, таких як збільшення внутрішнього виробництва, покращення якості

						БЕП32.15.000.КРБ	85
		№ доквм.	По				

продукції, збільшення конкурентоспроможності на зовнішніх ринках та підвищення свідомості споживачів щодо важливості споживання молочних продуктів.

Український ринок молока та молочних продуктів переживає складний період. Поточний етап розвитку характеризується зниженням обсягів виробництва та проблемами, пов'язаними з постачанням сировини та якістю продукції. Війна з росією створює додаткові виклики для цього ринку.

ПрАТ «Житомирський маслозавод» володіє значною виробничою потужністю, яка протягом двох років не змінилася і залишилася на рівні 43200 т. Потужність підприємства характеризується середнім рівнем використання. Так, коефіцієнт використання виробничої потужності в 2021 році перебував на рівні 76 %, а в 2022 році знизився на 10,9 пункт і склав 65,1 %.

В 2022 році в порівнянні з 2021 роком зменшився обсяг виробленої продукції в натуральному виразі (4690 тонн або 14,29 %) та обсяг виробленої продукції в порівнянних цінах (324582,8 тис. грн). Обсяг виробленої продукції в діючих цінах за рахунок зміни середніх цін на продукцію підприємства знизився на 85480 тис. грн або 3,76 %.

В 2022 році знизилась ефективність використання оборотних коштів та основних засобів, про що говорить зниження коефіцієнта оборотності оборотних коштів на 1,05 оборотів та фондодіддачі на 30 коп. Ефективність використання персоналу підприємства також зменшилася, про що свідчить динаміка продуктивності праці: значення показника знизилась на 482,5 тис. грн.

Витрати на виробництво продукції в 2022 році в порівнянні з 2021 роком знизились на 456900 тис. грн або 21,32 %. Витрати на 1 гривню виробленої продукції в 2022 році знизились на 17,2 коп. внаслідок того, що обсяг виробленої продукції зменшився меншими темпами, ніж операційні витрати. Це є ознакою підвищення ефективності управління виробничими ресурсами навіть при скороченні виробництва.

Чистий прибуток та прибуток від операційної діяльності підприємства в 2022 році порівняно з 2021 роком зросли на 144473 та 192037 тис. грн відповідно, що є

					БЕП32.15.000.КРБ	86
		№ доквм.	По			

нерозподіленим прибутком, який і у 2021, і у 2022 роках збільшився на відповідну величину зміни власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової автономії вище норми, що свідчить про те, що підприємство в більшості використовує власні кошти у господарській діяльності. Зниження коефіцієнту автономії свідчить про зміни у структурі капіталу у бік зростання позикових коштів. Підприємство залишається фінансово незалежним від залученого капіталу.

Значення і зміна коефіцієнту фінансового ризику свідчить про те, що підприємство не залежить від зовнішніх інвесторів. Коефіцієнт фінансового ризику знаходиться на початок 2021 року знаходився на низькому рівні, що свідчило показує співвідношення залученого та власного капіталу у нормативних межах. Але на кінець 2021 року відбулися зміни з підвищенням фінансового ризику. На кожну власну гривню припадало близько 51 копійки залучених коштів, але на кінець 2022 року – ситуація покращилася.

Значення коефіцієнта маневреності власного капіталу свідчить про те, що значна частина власного капіталу знаходиться в обороті.

Коефіцієнт маневреності коштів підприємства щороку зростає, що свідчить про наявність на підприємстві достатньо маневрового робочого капіталу.

Значення коефіцієнта загальної ліквідності знаходиться за межами норми (від 1 до 2), тобто підприємству має достатньо засобів для погашення короткострокових зобов'язань і немає загрози банкрутства.

Значення коефіцієнта проміжної ліквідності перевищує норму (від 0,7 до 0,8), хоча і має тенденцію до зниження.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності у 2021 році нижче за норму (від 0,2 до 0,35), але вже на кінець 2022 року ситуація значно покращилася.

Враховуючи значення показників ліквідності та платоспроможності слід зазначити загальне покращення фінансового стану підприємства на кінець 2022 року.

					БЕП32.15.000.КРБ	88
		№ доквм.	По			

У підприємства досить стабільне фінансове становище.

В цілому підприємство працює досить ефективно, вміє раціонально використовувати виробничі ресурси, при цьому підприємство має резерви підвищення ефективності господарської діяльності, реалізація яких дозволить отримати додатковий прибуток.

Згідно з проведеними дослідженнями і аналізом ринкових та споживчих тенденцій, впровадження нової продукції "йогурт з шоколадним наповнювачем" є доцільним з технічного та економічного погляду. Ринкові дослідження підтвердили попит на такий продукт серед цільової аудиторії, аналіз конкурентного середовища показав, що підприємство має можливість зайняти вигідну нішу на ринку. Крім того, технічні аспекти впровадження продукції були детально вивчені, і підприємство володіє необхідними ресурсами та компетенціями для її виробництва.

Проведений розрахунок економічної ефективності впровадження нової продукції показав позитивні результати. За допомогою аналізу ключових показників, було встановлено, що впровадження "йогурту з шоколадним наповнювачем" призведе до збільшення обсягів продажу, підвищення чистого прибутку на 4262,5 тис. грн та збільшення рентабельності підприємства. Також було виявлено, що інвестиції в виробництво нового продукту повернуться протягом 1,2 років, що підтверджує його економічну ефективність.

Впровадження нової продукції "Йогурт з шоколадним наповнювачем" виявило значний позитивний вплив на показники діяльності та конкурентоспроможність підприємства. Зокрема, спостерігається зростання загального обсягу виробництва, розширення асортименту продукції, залучення нових клієнтів та розширення ринків збуту. Крім того, впровадження нового продукту сприяє підвищенню внутрішнього потенціалу підприємства, зміцненню його позицій у галузі та забезпеченню конкурентних переваг.

		№ доквм.	По		БЕП32.15.000.КРБ	89

Коефіцієнт використання виробничої потужності внаслідок впровадження заходу і збільшення обсягу виробництва на 250 тонн зросте на 0,9 %.

Обсяг виробленої продукції в діючих цінах за рахунок зміни середніх цін на продукцію підприємства зросте на 26 млн грн. При цьому собівартість зросте на 20,8 млн грн. Покращаться показники використання ресурсів підприємства. Так, зросте фондівіддача на 1,3 %, коефіцієнт оборотності оборотних активів зросте на 0,64 5, продуктивність праці зросте на 1 %.

Реалізація заходу дозволить отримати додатковий прибуток у розмірі 5,2 млн грн. Підвищаться показники рентабельності продажів, капіталу, продукції тощо. В цілому можна зазначити покращення як фінансового так і економічного стану підприємства.

					БЕП32.15.000.КРБ	90
		№ доквм.	По			

12. Фінансова звітність підприємства «Житомирський маслозавод» 2021.
URL: <http://ztm.ho.ua/> (дата звернення: 7.04.2023)

13. Фінансові результати підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності за 2016-2021 роки. URL: <http://kh.ukrstat.gov.ua/index.php/finansovi-rezultaty-pidpriemstv-doopodatkovannia-za-vydami-ekonomichnoi-diialnosti> (дата звернення: 7.04.2023)

14. Фінанси підприємств : підручник / за ред. А. М. Поддєрьогіна. К. : КНЕУ, 1999. 384 с.

					БЕП32.15.000.КРБ	92
		№ доквм.	По			

ДОДАТОК А

Таблиця 1

Основні показники оцінки фінансового стану та економічного стану підприємства

Показники фінансового стану	Показники економічного стану
<i>Показники ліквідності та платоспроможності</i>	<i>Узагальнюючі показники</i>
Коефіцієнт абсолютної ліквідності Коефіцієнт швидкої ліквідності Коефіцієнт поточної ліквідності Ліквідність при мобілізації коштів Коефіцієнт загальної платоспроможності Коефіцієнт поточної платоспроможності	Випуск продукції на одиницю витрат Рентабельність виробництва продукції Прибуток на одиницю продукції Витрати на 1 грн виробленої продукції Рентабельність продукції
<i>Показники фінансової сталості</i>	<i>Показники ефективності використання персоналу</i>
Коефіцієнт автономії Коефіцієнт залежності Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власним капіталом Коефіцієнт маневреності Коефіцієнт фінансової сталості	Темп зростання продуктивності праці Абсолютне та відносне вивільнення робочої сили Частка приросту продукції за рахунок зростання продуктивності праці Коефіцієнт використання корисного фонду робочого часу Трудоємкість одиниці продукції Зарплатоємкість одиниці продукції
<i>Показники ділової активності</i>	<i>Показники ефективності використання матеріально-технічних засобів</i>
Швидкість оборотності активів Тривалість одного обороту активів Швидкість оборотності оборотних активів Тривалість одного обороту оборотних активів Швидкість оборотності запасів Тривалість одного обороту запасів Швидкість оборотності дебіторської заборгованості Тривалість одного обороту дебіторської заборгованості Швидкість оборотності кредиторської заборгованості Тривалість одного обороту кредиторської заборгованості	Фондовіддача Фондоємкість Фондоозброєність Рентабельність основних засобів Коефіцієнт завантаження обладнання Матеріаловіддача Матеріалоємність Коефіцієнт використання сировини та матеріалів Рентабельність матеріальних витрат
<i>Показники рентабельності</i>	<i>Показники ефективності використання фінансових засобів</i>
Рентабельність активів Рентабельність оборотних активів Рентабельність запасів Рентабельність позаоборотних активів Рентабельність власного капіталу Рентабельність продукції Рентабельність продажів	Оборотність оборотних активів Час обернення оборотних активів Відносне вивільнення оборотних активів Термін окупності та вкладень Питомі капітальні витрати Приріст потужності Рентабельність капітальних вкладень

Додаток Б

Таблиця 2

Баланс молока та молочних продуктів в Україні у 2000-2020 роки

Показник	2000	2005	2010	2015	2017	2018	2019	2020
Виробництво	12658	13714	11249	10615	10281	10064	9663	9264
Зміна запасів	-394	27	-11	-41	33	74	-1	171
Імпорт	50	112	273	78	132	180	337	691
Усього ресурсів	13102	13799	11533	10734	10380	10170	10001	9784
Експорт	1100	1901	956	464	835	807	593	440
Витрачено на корм	2203	1270	1099	1097	1036	996	969	904
Втрати	10	3	8	15	13	12	11	10
Фонд споживання	9789	10625	9470	8995	8496	8355	8428	8430
на 1 особу, кг	199,1	225,6	206,4	209,9	200	197,7	200,5	201,9

Рис. 1. Об'єм виробництва молокопродуктів 2017-2021 р.

Додаток В

Таблиця 3

Виробництво основних видів молокопродуктів у 2017-2021 рр, тис. т

Найменування продукції за НПП	2017	2018	2019	2020	2021
Молоко та вершки незгущені					
Молоко жирн, 1%-6% (не більше 2л)	478	497	474	491,3	458,4
Вершки незгущ, Жирн, 6%-21%(до 2л)	9,5	9,7	10,5	18,6	13
Вершки незгущ, Жирн, Від 21%(більше 2л)	47,9	48,6	51,3	45,8	38,9
Сир					
Сир свіжий неферментований	68,2	72,6	64,1	79,4	85,3
Сир інший (неплавлений)	94,3	97	86,1	81,7	70,1
в,т,ч,: Сир твердий	86,7	88,8	79	76,4	
Сир м'який	4,1	3,1	4,1	5,8	
Сир розсільний	3,5	5,1	3	3	
Сир плавлений (крім тертого або порошк.)	27,1	28,6	29,5	30,7	28,1
Кисломолочна продукція					
Молоко і вершки коагульовані, йогурт, кефір, сметана та інші ферментовані продукти	272,2	274,5	279,9	308,5	299,9
в,т,ч,: Йогурт неароматизований	10,6	12,3	12,3	12,4	
Кефір	130,6	131,7	132,4	145,2	
Ряжанка	27,1	26,9	31,4	33,5	
Сметана	95,3	95,5	94,6	103,1	
Продукти для дит, Харч,	4,6	4,6	4,4	4	
Інші продукти кисломолочні	4	3,6	4,7	8,2	141
Йогурт рідкий ароматизований	116,3	125,9	135,8	138,6	
Маслянка	20,1	13	12,7	11	
Інші види молокопродуктів					
Молоко сухе знежирене, жирн,, до 1,5%, у пакуваннях понад 2,5 кг	47,6	38,1	34,5	35,7	29,4
Молоко сухе незбиране, жирн,, більше 1,5%, у пакуваннях понад 2,5 кг	11,8	12,9	17,8	10,9	12
Масло вершкове жирністю не більше 85%	108	105	91,6	85,6	71
Молоко та вершки згущені підсолоджені	47,6	38,1	34,5	36,5	32,7
Сироватка різна у твердих формах	61,3	69,6	59,6	58,6	46,9
Сироватка різна у рідкій формі	185,3	168,4	95	44,4	48,3
Казеїн та казеїнати	7,2	7,4	5,5	5,6	6,2
Продукти що складаються з натуральних складових молока,	8,6	7,6	12,8	5,5	

БЕП32.15.000.КРБ

96

№ доквм.

По

ДОДАТОК Д

Таблиця 7

Аналіз ліквідності балансу

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року	Платіжний результат	
						На початок року	На кінець року
2021 рік							
A1	48213	56507	П1	100612	135997	-52399	-79490
A2	495496	633803	П2	334967	498196	160529	135607
A3	89965	182776	П3	1118	14044	88847	168732
A4	1054795	1059946	П4	41600	1284795	1013195	-224849
Баланс	1688469	1933032	Баланс	1688469	1933032	0	0
2022 рік							
A1	56507	557434	П1	135997	71513	-79490	485921
A2	633803	422149	П2	498196	597824	135607	-175675
A3	182776	208819	П3	14044	1637	168732	207182
A4	1059946	970586	П4	1284795	1488014	-224849	-517428
Баланс	1933032	2158988	Баланс	1933032	2158988	0	0

Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо дотримуються такі нерівності:

$$A1 \geq P1 \quad A2 \geq P2 \quad A3 \geq P3 \quad A4 \leq P4$$

У 2021 році: **A1 < P1; A2 > P2; A3 > P3; A4 > P4**

У 2022 році: **A1 < P1; A2 > P2; A3 > P3; A4 < P4**

Таблиця 8

Значення коефіцієнтів ліквідності

Показники	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
2021 рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,45	1,38	-0,08
Коефіцієнт проміжної ліквідності	1,25	1,09	-0,16
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,11	0,09	-0,02
2022 рік			
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,38	1,87	0,50
Коефіцієнт проміжної ліквідності	1,09	1,46	0,38
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,09	0,83	0,74

ДОДАТОК Ж

Таблиця 9

Основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності АТ «Житомирський маслозавод» за 2021-2022 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне
1. Середньорічна виробнича потужність, тонн	43200	43200	0	0
2. Фактично вироблено продукції, тонн	32817	28127	-4690	-14,29
3. Коефіцієнт використання виробничої потужності, частки	0,760	0,651	-0,109	-14,29
4. Обсяг виробленої промислової продукції (без ПДВ):				
- у діючих оптових цінах підприємства, тис. грн	2271180	2185700	-85480	-3,76
- у порівняних цінах, тис. грн	2271180	1946597,2	-324582,8	-14,29
5. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (без ПДВ), тис. грн	2442870	2263651	-179219,0	-7,34
6. Середньорічна вартість основних засобів основного виду діяльності, тис. грн	1735395	1851303	115908,0	6,68
7. Фондовіддача, грн/грн	1,309	1,051	-0,3	-19,66
8. Середній залишок оборотних коштів, тис. грн	753380	1030744	277364,0	36,82
9. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів, обороти	3,243	2,196	-1,05	-32,27
10. Середньооблікова чисельність штатних працівників, осіб	620	612	-8,0	-1,29
11. Продуктивність праці, тис. грн/особу	3663,2	3180,7	-482,5	-13,17
12. Операційні витрати на виробництво продукції, тис. грн, у тому числі	2142851	1685951	-456900	-21,32
- матеріальні витрати	1298613	982015	-316598	-24,38
- витрати на оплату праці	196765	162685	-34080	-17,32
- відрахування на соціальні заходи	36798	30780	-6018	-16,35
- амортизація	150554	150507	-47	-0,03
- інші операційні витрати	460121	359964	-100157	-21,77
13. Витрати на 1 гривню виробленої продукції, грн	0,943	0,771	-0,172	-18,25
14. Матеріалоемність, грн/грн	0,572	0,449	-0,122	-21,42
15. Собівартість (повна) реалізованої продукції, тис. грн	2330700	2020116	-310584	-13,33
16. Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	119381	311418	192037	160,86
17. Чистий прибуток, тис. грн	59332	203805	144473	243,50
18. Рентабельність продажів, %	2,43	9,00	6,57	x
19. Рентабельність продукції, %	4,81	12,06	7,24	x

БЕП32.15.000.КРБ

99

№ доквм.

По

ДОДАТОК К

Таблиця 11

Калькуляція витрат на виробництво та реалізацію товару та розрахунок повної собівартості за проектом

Найменування калькуляційних витрат	Витрати на 1 тонну, грн	Витрати на весь обсяг додаткової продукції, тис. грн
Вартість сировини й основних матеріалів з урахуванням транспортних витрат	53713,2	13428,3
Тара, упакування й допоміжні матеріали	24536,4	6134,1
Паливо й електроенергія на технологічні цілі	1816,5	454,1
Матеріальні витрати всього	80066,1	20016,5
Основна й додаткова заробітна плата виробничих робітників	2200	550
Відрахування на соціальні заходи	484	121
Виробнича собівартість	82750,1	20687,5
Витрати на збут	420	105
Повна собівартість	83170,1	20792,5
Відсотки за кредитом	0	0
Повна собівартість з відсотками за кредитом	83170,1	20792,5
Оптова ціна 1 стаканчика (150гр) йогурту, грн	15,59	

Таблиця 12

Розрахунок показників економічної ефективності проекту з виробництва нового продукту

Показники	Період реалізації проекту, років			усього
	0	1	2	
ІС, сума інвестованих у проект коштів, тис. грн	5198,13			5198,13
ЧІ, чиста (приведена) вартість інвестованих у проект коштів, тис. грн	5198,13			5198,13
Грошовий потік від проекту, тис. грн	4262,47	4262,47	4262,47	12787,40
Коефіцієнт дисконтування (32 %)	10	0,758	0,574	
Дисконтований грошовий потік у році, тис. грн	4262,47	3230,95	2446,66	99407
Дисконтований грошовий потік наростаючим підсумком, тис. грн	4262,47	7493,42	99407	99407
Чистий дохід (ЧД), тис. грн				7589,27
Чистий приведений дохід (NPV), тис. грн				4741,94
Внутрішня норма доходності (IRR), %				64,8%
Індекс доходності (ІД)				1,91
Період окупності (ПО), роки				1,22

БЕП32.15.000.КРБ

101

